

ମୁଦ୍ରିତ ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା /

No. of Printed Pages : 64

ପ୍ରଶ୍ନ ସଂଖ୍ୟା /

No. of Questions : 150

OTET/I/15

Secretary

Sl. No.

PAPER-I

ରୋଲ୍ ନଂ.  
Roll No.

ସେଟ୍  
SET D

ସମୟ : 2 ଘଣ୍ଟା 30 ମିନିଟ୍  
Time : 2 Hours 30 Minutes

ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂଖ୍ୟା : 150  
Full Marks : 150

ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ	INSTRUCTIONS TO THE CANDIDATES
<ol style="list-style-type: none"><li>ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ପାର୍ଥିତ୍ ସାମୟିକ (ଅସ୍ଵାୟୀ) । ଯଦି କୌଣସି ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀ ଦେଇଥିବା ତଥ୍ୟ ଭୁଲ, ମିଥ୍ୟା କିମ୍ବା ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ଯେକୌଣସି ସମୟରେ ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ ତେବେ ତାଙ୍କର ପାର୍ଥିତ୍ ନାକଟ କରାଯିବ ।</li><li>ଓ.ଏମ.ଆର ପର୍ଦରେ ଥିବା ବୃତ୍ତିକୁ କଳା/ନୀଳ ବଳ୍ପ ପାଇଁ କଲମ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ କଳା/ନୀଳ କରିବାକୁ ହେବ । ଆଶିକ କଳା କରାଯାଇଥିଲେ ତାହାର ମୂଲ୍ୟାୟନ ହେବନାହିଁ ।</li><li>ଦୁଇଟି କିମ୍ବା ଅଧିକ ବୃତ୍ତ ଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ/ଆଶିକ କଳା/ନୀଳ କରାଯାଇଥିଲେ ତାହାର ମଧ୍ୟ ମୂଲ୍ୟାୟନ ହେବନାହିଁ ।</li><li>କଳା/ନୀଳ କରାଯାଇଥିବା ବୃତ୍ତକୁ ‘X’ ଚିହ୍ନଦ୍ୱାରା/କଟାକଟି କରି/ଧଳା ରଙ୍ଗ ଲଗାଇ/ରବର/ବେଳ୍ଟ ଦ୍ୱାରା ଲିଭାଲିଭ କରି କିମ୍ବା ଯେକୌଣସି ଉପାୟରେ ଉଭର ବଦଳାଇଥିଲେ ତାହାର ମୂଲ୍ୟାୟନ ହେବ ନାହିଁ ।</li><li>ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ପତ୍ର ପୁସ୍ତିକାଟିକୁ ନିର୍ଦେଶ ନପାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଖୋଲାଯିବ ନାହିଁ । ନିଜର ରୋଲ୍ ନମ୍ବର ଠିକ୍ ଭାବରେ ଏହି ପୁସ୍ତିକାରେ ଏବଂ ଓ.ଅମ.ଆର ପର୍ଦରେ ଲେଖିବା ଆବଶ୍ୟକ ।</li><li>ଏହି ପୁସ୍ତିକାରେ ଲିଖିତ ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ପ୍ରଶ୍ନ ସଂଖ୍ୟା ଭଲ ଭାବରେ ଯାଥ୍ କରିନିଅନ୍ତୁ । ଯଦି କିଛି ତୁଟି ଥାଏ ତେବେ ପାଥ୍ ମିନିଟ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ବଦଳରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ଠିକ୍ ପୁସ୍ତିକା ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ଠାରୁ ଫାଗ୍ରହ କରନ୍ତୁ ।</li><li>ଓଡ଼ିଶା ପରୀକ୍ଷା ପରିଚାଳନା ଆଇନ, 1988 ଅନୁସାରେ ପରୀକ୍ଷା ପରିଚାଳନା କରାଯିବ ।</li></ol>	<ol style="list-style-type: none"><li>The admission to the examination is provisional. In the event of any information furnished by the candidate found false/incorrect/incomplete at any stage, the candidature shall be rejected.</li><li>Darken the circles in the OMR sheet completely with Black/Blue ball point pen only. Partial darkening shall not be evaluated.</li><li>Darkening two or more circles completely/partially shall not be evaluated.</li><li>Changing the darkened circle in any manner putting ‘X’ mark/using white fluid/erasing by rubber / blade etc., shall not be evaluated.</li><li>This question booklet shall not be opened until instructed. Write your Roll No. correctly in this booklet as well as in the OMR answer-sheet.</li><li>The candidate should check the No. of Printed Pages, Questions and their Serial No. In case of any discrepancy found, exchange the defective one and collect another correct one from the invigilator within 5 (five) minutes and thereafter no complaint shall be entertained.</li><li>The examination shall be conducted as per The Odisha Conduct of Examination Act, 1988.</li></ol>

OTET/I/15



**ଶିଶୁ ବିକାଶ ଓ ଶିକ୍ଷାଶାସ୍ତ୍ର  
(CHILD DEVELOPMENT AND PEDAGOGY)**

1. କେଉଁଟି ଶିକ୍ଷକ-କୌଣସି ଶିକ୍ଷାଦାନ-ଶିକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ?  
 (A) ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ଅଭିଜତା ଅର୍ଜନରେ ଶିକ୍ଷକ ସହାୟକ ଦୂର୍ଭାଗ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି ।  
 (B) ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷଣ ସହାୟକ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି ।  
 (C) ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷଣ ସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି ଦୂର୍ଭାଗ୍ୟ ପାଇଁ ।  
 (D) ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ତଥାରଣ କରନ୍ତି ।
  
2. କେଉଁଟି ଦକ୍ଷତା-ଭିତ୍ତିକ ଶିକ୍ଷାଦାନ-ଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମ୍ପର୍କୀୟ ନୁହେଁ ?  
 (A) ସମସ୍ତ ଦକ୍ଷତା ଶିକ୍ଷା-ଦାନ ଓ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଏକ ସଙ୍ଗେ କରାଯାଇଥାଏ ।  
 (B) ପାଠିକୁ କେତେ ରୁଦ୍ଧିଏ ଛୋଟ-ଛୋଟ ଏକକରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଏ ।  
 (C) ଦକ୍ଷତାରୁଡ଼ିକୁ ସରଳରୁ ଉଚିଲ କ୍ରମାନ୍ତ୍ୟରେ ସଜାଯାଇଥାଏ ।  
 (D) ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦକ୍ଷତା ପୂର୍ବ ଦକ୍ଷତା ଉପରେ ଆଧାରିତ ।
  
3. କେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଅନୁମାନ କରି ଦେବାର ସମ୍ଭାବନା ସବୁଠାରୁ କମ୍ ?  
 (A) ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟରେ ଉତ୍ତର ଦେବା  
 (B) ସମାପନ ପ୍ରଶ୍ନ  
 (C) ହଁ/ନାଁ ପ୍ରଶ୍ନ  
 (D) 4 ବିକଳ୍ପ ପ୍ରଶ୍ନ

1. Which one is a teacher-centred teaching-learning process ?  
 (A) Teacher helps the learner to gather experience.  
 (B) Teacher works as a facilitator of learning.  
 (C) Teacher explains with the help of teaching-learning materials.  
 (D) Teacher supervises learning activities.
  
2. Which one is **not** related to competency-based teaching-learning ?  
 (A) Teaching-learning of all competencies is done simultaneously.  
 (B) A lesson is divided into some smaller units.  
 (C) Competencies are arranged serially from simple to complex.  
 (D) Each competency is based on previous competency.
  
3. In what type of questions the possibility of guessing is the least ?  
 (A) Answering in a single sentence  
 (B) Completion type  
 (C) Yes/No questions  
 (D) Four-option type

- 4.** ଗୋଟିଏ ପିରିୟଡ଼ ଶିକ୍ଷାଦାନ ଶେଷ ସୋପାନରେ କି ପ୍ରକାର ପ୍ରଶ୍ନ ପଢ଼ିବାଯାଇଥାଏ ?
- (A) ଗଠନ ମୂଳକ
  - (B) ବ୍ୟବସ୍ଥାନ
  - (C) ନୈଦାନିକ
  - (D) ସମାପ୍ତି ସୁଚକ
- 5.** କେଉଁଠି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣର ଏକ ସାଧନ ନୁହେଁ ?
- (A) ଚେକ୍ ଲିଷ୍ଟ୍
  - (B) ଘଟଣାବଳୀ ବିବରଣୀ
  - (C) କୃତୀ ପରୀକ୍ଷଣ
  - (D) ରେଟିଂ ସ୍କେଲ୍
- 6.** କେଉଁଠି ଗୋଟିଏ ମୁକ୍ତ ଉତ୍ତର ମୂଳକ ପ୍ରଶ୍ନ ନୁହେଁ ?
- (A) ଗୋଟିଏ ବାଢ଼ିକୁ କିପରି ବ୍ୟବହାର କରିବା, ବୁଝାଅ ।
  - (B) ବୃକ୍ଷ ଦିନବେଳୀ କେତୋଟି ଜ୍ୟାଏ ଡ୍ୟାଗ କରେ ?
  - (C) ପଡ଼ିବ କାର୍ଯ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
  - (D) ଜଳର ଉପଯୋଗିତା ଲେଖ ।

- 4.** What type of questions are asked at the last step of teaching in a period ?
- (A) Formative
  - (B) Placement
  - (C) Diagnostic
  - (D) Summative
- 5.** Which one is **not** a tool of observation ?
- (A) Check list
  - (B) Anecdotal record
  - (C) Achievement test
  - (D) Rating scale
- 6.** Which one is **not** a free response type question ?
- (A) Explain how a piece of stick can be used.
  - (B) How many gases are released by a tree during day time ?
  - (C) Describe the functions of leaf.
  - (D) Write the uses of water.

7. ଶିକ୍ଷଣ-ଶିକ୍ଷାଦାନ ପ୍ରକ୍ରିୟାର କେଉଁ  
ଉପାଦାନ ଶିକ୍ଷା-ମନୋବିଜ୍ଞାନଦ୍ୱାରା  
ପ୍ରଭାବିତ ?

- (A) ଶିକ୍ଷାଦାନ ପଦ୍ଧତି
- (B) ଶିକ୍ଷଣ ଅଭିଜତା
- (C) ମୂଲ୍ୟାୟନ
- (D) ଏ ସମସ୍ତ

8. କେଉଁଟି ଶିଶୁର ବିକାଶକୁ ପ୍ରଭାବିତ  
କରିଥାଏ ?

- (A) ଶିଶୁ ପ୍ରତି ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଆଚରଣ
- (B) ଶିଶୁ ପ୍ରତି ପିତାମାତାଙ୍କ ଆଚରଣ
- (C) ଶିଶୁ ପ୍ରତି ସାଙ୍ଘୟାଧିକ ଆଚରଣ
- (D) ଏ ସମସ୍ତ

9. ଶିକ୍ଷାଦାନ-ଶିକ୍ଷଣ ସମୟରେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଭୁଲ୍  
କଲେ ତାହା ସଂଶୋଧନ କରିବା ପାଇଁ  
ଶିକ୍ଷକ କ'ଣ କରିବା ଉଚିତ ?

- (A) ଶ୍ରେଣୀ ଗୃହରେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ  
ସଂଶୋଧନ କରିବେ
- (B) ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଦଶ୍ରୁ ଦେବେ
- (C) ପରୋକ୍ଷଭାବରେ ସଂଶୋଧନ କରିବେ
- (D) ଅନ୍ୟ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧନ  
କରିବେ

7. Which factor of the teaching-learning  
process is influenced by educational  
psychology ?

- (A) Teaching method
- (B) Learning experience
- (C) Evaluation
- (D) All of these

8. Which one influences the  
development of the child ?

- (A) Teacher's behaviour towards the  
child
- (B) Parent's behaviour towards the  
child
- (C) Peer influence on the child
- (D) All of these

9. What should the teacher do to correct  
the mistake committed by the child  
during teaching-learning process ?

- (A) Correct the mistake immediately  
in the class-room.
- (B) Punish the child
- (C) Correct the mistake indirectly.
- (D) Correct the mistake through  
other students.

10. ବୌଦ୍ଧିକ ବିକାଶର କେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀର ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ମୂଳକ ଦକ୍ଷତାର ବିକାଶ ଘଟିଥାଏ ?

- (A) ବିମୃତ୍ତ ସଂକାର୍ଯ୍ୟଧର୍ମୀ
- (B) ସମ୍ବେଦୀକାରକ
- (C) ପ୍ରାକ୍ ସଂକାର୍ଯ୍ୟଧର୍ମୀ
- (D) ମୁଲ୍କ ସଂକାର୍ଯ୍ୟଧର୍ମୀ

11. ଉଣେ 10 ବର୍ଷ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀର ମାନସିକ ବୟସ 10 ବର୍ଷ । ସେ କେଉଁ ଶୈଶବ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ?

- (A) ଅତି ନିମ୍ନ ବୁଦ୍ଧି
- (B) ସ୍ମର୍ଣ୍ଣ ବୁଦ୍ଧି
- (C) ସାଧାରଣ ବୁଦ୍ଧି
- (D) ଉଚ୍ଚ ବୁଦ୍ଧି

12. କେଉଁ ଉକ୍ତି ‘ଶିକ୍ଷା’ ପାଇଁ ପ୍ରୟୋଜ୍ୟ ନୁହେଁ ?

- (A) ଶିକ୍ଷା କେବଳ ଏକ ଔପରାଇକ ପ୍ରକ୍ରିୟା
- (B) ଶିକ୍ଷା ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟାଭିମୁଖୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା
- (C) ଶିକ୍ଷା ଏକ ଜୀବନବ୍ୟାପି ପ୍ରକ୍ରିୟା
- (D) ଶିକ୍ଷା ଏକ ଆଚାରଣ ପରିଚର୍ଚନ ପ୍ରକ୍ରିୟା

10. At what stage of intellectual development, does problem solving ability of the pupil take place ?

- (A) Formal operational
- (B) Sensory motor
- (C) Pre-operational
- (D) Concrete operational

11. The mental age of a 10 years old learner is 10 years. To what class the learner belongs ?

- (A) Very low intelligent
- (B) Less intelligent
- (C) Average intelligent
- (D) High intelligent

12. Which statement is **not** applicable for ‘education’ ?

- (A) Education is only a formal process.
- (B) Education is a goal-directed process.
- (C) Education is a lifelong process.
- (D) Education is a behaviour modification process.

**13.** କେଉଁ ଉନ୍ନିଟି ବସ୍ତୁନିଷ୍ଟ ପ୍ରଶ୍ନପାଇଁ ପ୍ରୟୋଜ୍ୟ ନୁହେଁ ?

- (A) ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଏକାଧିକ ଶିକ୍ଷଣ-ଉଦେଶ୍ୟ ମାପ କରିବା ସମ୍ଭବ ।
- (B) ଅଧିକ ବିଷୟ ବସ୍ତୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରେ ।
- (C) ନିର୍ଭୂଲ ପରିମାପନ ସମ୍ଭବ ।
- (D) ଦୂଡ଼ ଓ ଠିକ୍ ପରିମାପନ କରାଯାଇପାରେ ।

**14.** ‘Nothing succeeds like success’ – ଏହି ଉନ୍ନିଟି ଅର୍ଣ୍ଣଦାଇକ୍କ ଶିକ୍ଷଣ ନିୟମର କେଉଁ ବିଧି ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବସିତ ?

- (A) ସାମ୍ପ୍ରଦୟ
- (B) ଅଭ୍ୟାସ
- (C) ପ୍ରସ୍ତୁତି
- (D) ଫଳାଫଳ

**15.** କେଉଁଟି ଅଭ୍ୟାସବିଧିର ଏକ ଉପବିଧି ନୁହେଁ ?

- (A) ସାମ୍ପ୍ରଦୟ ବିଧି
- (B) ପ୍ରେରଣା ବିଧି
- (C) ଉପଯୋଗ ବିଧି
- (D) ଅନୁପଯୋଗ ବିଧି

**13.** Which statement is **not** applicable to objective type of questions ?

- (A) Measuring more than one learning objective is possible.
- (B) More content can be covered.
- (C) Correct measurement is possible.
- (D) Quick and correct valuation is possible.

**14.** ‘Nothing succeeds like success’, this statement is based on which law of learning as propounded by Thorndike ?

- (A) Recency
- (B) Practice
- (C) Readiness
- (D) Effect

**15.** Which is **not** a sub-law of ‘Law of Practice’ ?

- (A) Law of Recency
- (B) Law of Set
- (C) Law of Use
- (D) Law of Disuse

**16.** କେଉଁଟି ସଂଶୋଧନା ଶିକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଉପସ୍ଥିତି ପଢ଼ିଛି ?

- (A) ଅଭ୍ୟାସୀକରଣ
- (B) ଗୃହ କାର୍ଯ୍ୟ
- (C) ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଦଳଗତ ଆଲୋଚନା
- (D) ସହଯୋଗ ଭିତିକ ଶିକ୍ଷଣ

**17.** ଟେର୍ମାନଙ୍କ ମତରେ ମେଧାବୀ ଛୁଟ୍ଟଙ୍କ ବୁଦ୍ଧ୍ୟାଙ୍କ କେତେ ?

- (A) 140 ରୁ ଅଧିକ
- (B) 100
- (C) 100 ରୁ 120
- (D) 120 ରୁ 140

**18.** ମନ୍ତ୍ରରଗାମୀ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟିବା ପାଇଁ କେଉଁ ପଢ଼ିଛି ଉପସ୍ଥିତି ନୁହେଁ ?

- (A) କୃତୀ ପରୀକ୍ଷଣ
- (B) ବୁଦ୍ଧି ପରୀକ୍ଷଣ
- (C) ପିତାମାତାଙ୍କ ସହ ସାକ୍ଷାତକାର
- (D) ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ

**16.** Which is the proper method of remedial learning ?

- (A) Practisation
- (B) Home task
- (C) Group discussion by the teacher
- (D) Co-operative learning

**17.** According to Terman, what is the intelligence quotient of gifted children ?

- (A) More than 140
- (B) 100
- (C) 100 to 120
- (D) 120 to 140

**18.** Which method is **not** useful for identifying slow-learners ?

- (A) Achievement testing
- (B) Intelligence testing
- (C) Interview with parents
- (D) Observation by the teacher

**19.** କେଉଁଟି ଅନ୍ତ୍ରୀ – ଅଭିପ୍ରେରଣର ଉଦ୍‌ଦୃଶ୍ୟ ?

- (A) ପୁରସ୍କାର
- (B) ଅଭିଲାଷ
- (C) ପ୍ରଶଂସା
- (D) ପ୍ରୋତ୍ସାହନ

**20.** ଉଣେ ଛୁଟ୍ଟି 7ମ ଶ୍ରେଣୀରେ ନାମଲେଖାଇବା ପାଇଁ ଉପୟୁକ୍ତ କି ନୁହେଁ ଜାଗିବା ପାଇଁ କି ପ୍ରକାର ମୂଲ୍ୟାୟୁନ କରିବା ଉଚିତ ?

- (A) ସମାପ୍ତି ସୂଚକ
- (B) ବ୍ୟବସ୍ଥାନ
- (C) ଗଠନ ମୂଳକ
- (D) ନୈଦାନିକ

**21.** ଆଧିବାସୀ ପିଲାମାନଙ୍କର ଭାଷାଗତ ସମସ୍ୟା ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷାଦାନ ସମୟରେ ଶିକ୍ଷକ କେଉଁ ଭାଷା ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ ?

- (A) ଉତ୍ସୁକ ପୁସ୍ତକ ଓ କଥିତ ଭାଷା
- (B) ପିଲା ମାନଙ୍କ କଥିତ ଭାଷା
- (C) ମାନକ ଭାଷା
- (D) ପୁସ୍ତକ ଭାଷା

**19.** Which is an example of intrinsic motivation ?

- (A) Prize
- (B) Aspiration
- (C) Praise
- (D) Encouragement

**20.** What type of evaluation should be done to know if a child is fit for admission into class VII ?

- (A) Summative
- (B) Placement
- (C) Formative
- (D) Diagnostic

**21.** What language should the teacher use while teaching the scheduled tribe students so as to meet their language problems ?

- (A) Both book and spoken language
- (B) Pupils' spoken language
- (C) Standard language
- (D) Book language

**22.** କେଉଁ ଶିକ୍ଷଣ ପଦ୍ଧତି କାର୍ଯ୍ୟ-ଭିତ୍ତିକ ନୁହେଁ ?

- (A) ପ୍ରଶ୍ନାଭିର ପଦ୍ଧତି
- (B) ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି
- (C) ବିଜ୍ଞାନାଗାର ପଦ୍ଧତି
- (D) କ୍ରୀଡ଼ା ପଦ୍ଧତି

**23.** କେଉଁଟି ପେଣୀୟ ସଂଚାଲନ ଶିକ୍ଷଣ ସହ ସଂପୃକ୍ତ ନୁହେଁ ?

- (A) ଟାଇପ କରିବା
- (B) ଡିଟ୍ରାଙ୍କିନ
- (C) ଅନୁକରଣ
- (D) ସାଇକେଲ ଚାଲନା

**24.** ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଦୈତ୍ୟଶ୍ରେଣୀ ଶିକ୍ଷାଦାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା କାହିଁକି ଥାଏ ?

- (A) ଶୃଙ୍ଖଳା ରକ୍ଷା-କରିବା ନିମନ୍ତ୍ରେ
- (B) ଶ୍ରେଣୀ ଗୃହର ଅଭାବ
- (C) ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଅଧିକ କ୍ରିୟାଶୀଳ କରିବାପାଇଁ
- (D) ଶ୍ରେଣୀ ଅନୁପାତରେ କମ୍ ସଂଖ୍ୟକ ଶିକ୍ଷକ ଥିବାରୁ

**22.** Which learning method is **not** activity-based ?

- (A) Question-answer method
- (B) Basic education method
- (C) Laboratory method
- (D) Play-way method

**23.** Which is **not** related to motor learning ?

- (A) Typewriting
- (B) Drawing
- (C) Imitation
- (D) Cycling

**24.** Why is there dual-class teaching system in elementary schools ?

- (A) Maintaining discipline
- (B) Want of class-rooms
- (C) Making the teachers more active
- (D) Less number of teachers in proportion to the number of classes

25. “এক উদ্বাপকের স্বাভাবিক প্রতিক্রিয়া এক বিকল্প উদ্বাপক এবং অনুভবিত করায়ার পারিব।” এহা কেଉ শিক্ষণ তত্ত্ব এবং পদ্ধতি ?

- (A) যান্ত্রিক অনুভব
- (B) সাক্ষেপ-প্রতিবর্ত
- (C) প্রয়োগ-প্রমাদ
- (D) অন্তর্দৃষ্টি

26. নিম্নলিখিত-রুচিক মধ্যের কেଉটি ভুল ?

- (A) পরিপূর্ণরে বিকাশের অন্ত ঘটে নাহি
- (B) বিকাশ এক জীবনব্যাপী প্রক্রিয়া
- (C) বিকাশ এর্দ্বা সমানভাবে ঘটিথাএ
- (D) বিকাশ ব্যক্তিকেন্দ্রিক আছে

27. শিশুর মানসিক স্থাপ্ত্য কাহাদ্বারা প্রভাবিত হোଇথাএ ?

- (A) পিতামাতাঙ্কের অভিলাষ
- (B) শিক্ষককের ব্যবহার
- (C) সহপাঠীমানকে ব্যবহার
- (D) এ সমস্ত

25. “Natural response to a stimulus can be associated with another stimulus.” Which learning theory is related to it ?

- (A) Instrumental conditioning
- (B) Conditioning
- (C) Trial and error
- (D) Insightful

26. Which one of the following is **wrong** ?

- (A) Development does not stop at maturation.
- (B) Development is a lifelong process.
- (C) Development always takes place uniformly.
- (D) Development is individualistic.

27. Mental health of the child is influenced by which one ?

- (A) Parents' aspiration
- (B) Teacher's behaviour
- (C) Peer behaviour
- (D) All of these

**28.** ପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ଆଂଶିକ ଧାରଣାବାଦୀ ଶିକ୍ଷଣ କେଉଁ ଶିକ୍ଷଣ ମତବାଦ ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବସିତ ?

- (A) କରଣବାଦ
- (B) ପଯନ୍ତ୍ର-ପ୍ରମାଦ
- (C) ଅନ୍ତର୍ଦୃଷ୍ଟି
- (D) କ୍ଷେତ୍ରୀୟତା

**29.** କେଉଁ ସ୍ଥବ୍ଦନଶୀଳତା ବିକାଶର ସହାୟକ ?

- (A) ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟରେ ଥିବା ଅକ୍ଷର ଗୁଡ଼ିକ ଲେଖିବା ।
- (B) ଖଣ୍ଡ ଉଚ୍ଚାର ବିବିଧ ବ୍ୟବହାର ଲେଖିବା ।
- (C) ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟକୁ ଦଶଥର ଲେଖିବା ।
- (D) ଦଶଗୋଟି ମିଶାଣ କରିବା ।

**30.** ଅନୁର୍ଦ୍ଧବେଶୀ ଶିକ୍ଷା କ'ଣ ?

- (A) ସମସ୍ତଙ୍କପାଇଁ ଔପଚାରିକ ଶିକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ।
- (B) ସମସ୍ତ ବିଷୟକୁ ଅନୁର୍ଦ୍ଧବେଶୀ କରି ଶିକ୍ଷା ଦେବା ।
- (C) ସମସ୍ତ ଗୋଷ୍ଠୀର ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରି ସେମାନଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ।
- (D) ବିଭିନ୍ନ ଗୋଷ୍ଠୀର ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ଦଳରେ ପୃଥକ କରି ଶିକ୍ଷା ଦେବା ।

**28.** Whole and part learning concept is based upon which learning theory ?

- (A) Instrumental
- (B) Trial and error
- (C) Insightful
- (D) Field theory

**29.** Which one is helpful in developing creativity ?

- (A) Counting the alphabets in a sentence.
- (B) Writing different uses of a piece of brick.
- (C) Writing a sentence ten times.
- (D) Working out ten addition problems.

**30.** What is inclusive education ?

- (A) To make provision of formal learning for all.
- (B) To teach by integrating all subjects.
- (C) To teach all categories of learners together according to their needs.
- (D) To teach different categories of learners in different groups.

## ଭାଷା (ଓଡ଼ିଆ)

**31.** କେଉଁଟି ମାତୃଭାଷା ଶିକ୍ଷାଦାନରେ ମୂଲ୍ୟାୟନ ବିଧିର ଉଦେଶ୍ୟ ସଂପର୍କିତ ନୁହେଁ ?

- (A) ପାଠଦାନକୁ ବ୍ୟକ୍ତି-କେନ୍ଦ୍ରିକ, ସହିତ ଓ ସରଳ କରିବା ।
- (B) ବେଶି ନମ୍ବର ରଖୁଥିବା ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ପୁରସ୍କୃତ କରିବା ।
- (C) ଛାତ୍ର-ଛାତ୍ରୀ ମାନଙ୍କର ଦୂର୍ବଳତା ଚିହ୍ନଗକରି ତାହା ନିରାକାରଣ କରିବା ।
- (D) ପଢ଼ାଶୁଣାରେ ଅଧିକ ମନୋନିବେଶ କରିବାପାଇଁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ।

**32.** ବର୍ଣ୍ଣଶୁଣି ନିରାକରଣ ପାଇଁ କେଉଁଟି ଅଧିକ ଉପଯୋଗୀ ?

- (A) ବିରାମଚିହ୍ନର ବ୍ୟବହାର
- (B) ଦୁଃତ ପଠନ
- (C) ଲିଖନ ଅଭ୍ୟାସ
- (D) କଥୋପକଥନ

**33.** ବାକ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଘୃଣା ଓ ସନ୍ଦେହ ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିଲେ କେଉଁ ବିରାମଚିହ୍ନ ଦିଆଯାଏ ?

- (A) ବିସ୍ତୁଯୁଦ୍‌ଘନ
- (B) ଉତ୍ତ୍ରତ
- (C) ବନ୍ଧନୀ
- (D) ପୁର୍ଣ୍ଣଛେଦ

**34.** କେଉଁ ବାକ୍ୟଟିରେ ଅଶୁଣ୍ଡ ନାହିଁ ?

- (A) ଲେମ୍ବୁ ଅତିଚିପୁଡ଼ିଲେ ପିତା ।
- (B) ରାଜାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରଜାମାନେ ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ।
- (C) ସାବଧାନତାର ସବୁ ଉତ୍ତର ଲେଖ ।
- (D) ପ୍ରାଣଗନରେ ସୁର୍ଯ୍ୟ ଅସୁହେଲେ ।

**35.** ‘ପରିଶ୍ରମର ଫଳ ମଧ୍ୟର’ ଅର୍ଥ ପ୍ରକାଶ କରିଥୁବା ଲୋକବାଣୀଟି ଚିହ୍ନାଥ :

- (A) ହାତ ଅଳସେ ନିଶ ବଙ୍ଗୀ
- (B) ପେଟପୋଷ, ନାହିଁ ଦୋଷ
- (C) ଯନ୍ତ୍ରକଲେ ରତ୍ନ ମିଳେ
- (D) ବସିବାଠାରୁ କାଶିବା ଭଲ

**36.** କେଉଁଟି କୃଦନ୍ତ ପଦ ?

- (A) ନବୀନ
- (B) ସାମାଜିକ
- (C) ଜାତୀୟ
- (D) ଶାସକ

**37.** କେଉଁଟି ଶୁଣ୍ଡ ପଦ ?

- (A) ଅବସୋଧ
- (B) ଅବଶୋଧ
- (C) ଅବଶୋଧ
- (D) ଅବସୋଧ

- 38.** ଏହିକ ଶବ୍ଦର ବିପରୀତ ଶବ୍ଦଟି କିଏ ?  
 (A) ପାରମାର୍ଥିକ  
 (B) ପାରତ୍ତିକ  
 (C) ପ୍ରାରବ୍ଧ  
 (D) ପ୍ରାମାଣିକ

**39.** କେଉଁଟି ‘ସମ୍ୟକ’ ଶବ୍ଦର ସମପର୍ଯ୍ୟାୟବାଚୀ ଶବ୍ଦ ନୁହେଁ ?  
 (A) ପ୍ରାଞ୍ଜଳ  
 (B) ସଂକ୍ଷିପ୍ତ  
 (C) ବିସ୍ତୃତ  
 (D) ବିଶଦ

**40.** “ସନ୍ତ ବିନୋବାଙ୍କ ଜୀବନୀ ସମସ୍ତେ ପାଠ କରିବା ଉଚିତ ।”  
 ଏଥିରେ ବିଶେଷଣ ପଦଟି କିଏ ?  
 (A) ସମସ୍ତେ  
 (B) ଜୀବନୀ  
 (C) ପାଠ  
 (D) ସନ୍ତ

**41.** ‘ପରି’ ଉପର୍ଦ୍ଦଟି କେଉଁ ଅର୍ଥରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ?  
 (A) ବ୍ୟାପ୍ତି  
 (B) ନିକଟ  
 (C) ବ୍ୟତିକ୍ରମ  
 (D) ନିଷିଦ୍ଧ

**42.** ଆଭିଧାନିକ-ନିୟମରେ ସଜାଇଲେ କେଉଁ ଶବ୍ଦଟି ପ୍ରଥମେ ରହିବ ?  
 (A) ପ୍ରାଚୀନ  
 (B) ପ୍ରଗାଢ଼  
 (C) ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ  
 (D) ପାହୁଣ୍ଡ

**43.** କେଉଁଟି ସରଳ ବାକ୍ୟ ?  
 (A) ସାହୁସିକତା ନିମନ୍ତେ  
 ଭାରତସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ  
 ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଏ ଓ ସାହସ୍ରମାନେ  
 ଦେଶର ଗର୍ବ ହିଁ ଅଟେନ୍ଟି ।  
 (B) ଭାରତର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଗତ  
 ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସରେ ବିଭିନ୍ନ  
 ବର୍ଗର ପିଲାଙ୍କୁ ସାହୁସିକତା ନିମନ୍ତେ  
 ନୂଆଦିଲ୍ଲୀରେ ସମ୍ମାନିତ କରିଥିଲେ ।  
 (C) ଗତସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସରେ  
 ଆମେରିକାର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଭାରତ  
 ଆସିଥିଲେ ଓ ସେ ବିଭିନ୍ନ  
 କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଯୋଗଦେଇଥିଲେ ।  
 (D) ଯେଉଁମାନେ ପୁରସ୍କାର ପାଇନଥିଲେ  
 ସେମାନେ ବହୁ ମନଦୂଃଖରେ ଥିଲେ ।

**44.** ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ଵରରେ ଶିକ୍ଷାଦାନ ନିମନ୍ତେ କେଉଁ ପଦଟି ଉପଯୋଗୀ ନୁହେଁ ?  
 (A) ସଂବ୍ୟାପକ ମୂଲ୍ୟାୟନ ପଦଟି  
 (B) ଶିକ୍ଷଣକାର୍ଯ୍ୟ ପଦଟି  
 (C) କ୍ରିୟା ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପଦଟି  
 (D) କ୍ରୀଡ଼ା ପଦଟି

**45.** ପ୍ରାକ୍ – ଲିଖନ ନିମନ୍ତେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁଟି ଯଥାର୍ଥ ପଛା ନୁହେଁ ?

- (A) କଳମ ଧରାଇ ଅକ୍ଷର ଲେଖିବାକୁ କରିବା
- (B) ଶିଶୁଙୁ ଫୁଲଖଡ଼ି ଧରାଇ ତିନୋଟି ‘୦’ ମଡ଼ାଇବା
- (C) ବିନ୍ଦୁଯୋଡ଼ି ଚିତ୍ର ଆଙ୍କିବା
- (D) ଗାରଣାଣି ଚିତ୍ରରେ ରଙ୍ଗଦେବା

**46.** କେଉଁଟି ସ୍ଵଜନାମକ ଲିଖନରେ ସହାୟକ ହୋଇନଥାଏ ?

- (A) କେତୋଟି ଶବ୍ଦକୁ ନେଇ ଅନୁଲ୍ଲେଖ ଲେଖିବା ।
- (B) ଚିତ୍ରଦେଖି ଗଲୁ ଲେଖିବା ।
- (C) ଅନୁଲ୍ଲେଦର ଅବିକଳ ନକଳ କରିବା ।
- (D) ଗୋଟିଏ ନାମକରଣକୁ ନେଇ ଗଲୁ ଲେଖିବା ।

**47.** ଏକକ ଶିକ୍ଷାଦାନ ଶେଷରେ ପରୀକ୍ଷଣ କରାଯାଇ ଥାଏ । ଏହା ମୁଖ୍ୟତ୍ୱ କେଉଁ ପ୍ରକାର ମୂଲ୍ୟାୟନ ?

- (A) ନିଧାନାମକ
- (B) ସାମଗ୍ରିକ
- (C) ଗଠନାତ୍ମକ
- (D) ବ୍ୟବସ୍ଥାନ

**48.** ‘ଦେଖିନାହିଁ’ କେତେଦିନୁ ଖଣ୍ଡଗିରି’ କବିତାଟି ଶ୍ରେଣୀଗୁଡ଼ରେ ପଡ଼ାଇଲେ କେଉଁ ବିଶେଷ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଟି ସାଧିତ ହେବ ?

- (A) ପିଲାମାନେ ଅତୀତ ଗୌରବରେ ଉଦ୍ବୁଦ୍ଧ ହେବେ
- (B) ପିଲାମାନେ ଅତୀତ ଇତିହାସ ଜାଣିବେ
- (C) ପିଲାମାନେ ଖଣ୍ଡଗିରି ଦେଖିବାକୁ ମନବଳାଇବେ
- (D) ପିଲାମାନେ ଖଣ୍ଡଗିରି ତଥା ତା’ର ଆଖପାଖ ଅଞ୍ଚଳ ବିଷୟରେ ଜାଣିବେ

**49.** ମାତୃଭାଷା ଶିକ୍ଷାଦାନର ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ଵରରେ କେଉଁ ଦୁଇଟି କୌଶଳକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ଉଚିତ ?

- (A) ଶ୍ରୀବଣ ଓ ଲିଖନ
- (B) ପଠନ ଓ ଲିଖନ
- (C) ଶ୍ରୀବଣ ଓ କଥନ
- (D) କଥନ ଓ ପଠନ

**50.** ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ଶିଶୁ କେଉଁ ଭାଷାରେ ଦକ୍ଷତା ଅଞ୍ଚଳ କରିଥାଏ ?

- (A) ବୌଦ୍ଧିକ ଭାଷା
- (B) ମାନକ ଭାଷା
- (C) କଥିତ ଭାଷା
- (D) ଲିଖିତ ଭାଷା

କବିତାଟି ପାଠକରି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଆ ।  
(ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ. 51 – 55)

ଚିରିତଟେ ଶରତ ଶୋଭାକୁ ଚାହିଁ  
କହିଲେ ଅନୁଜଙ୍ଗୁ କୋଦଣ୍ଡ ସାଇଁ  
“ରଷ୍ଟାଗତେ ଆସିଲା ରହୁ ବିମଳ  
ଦିଶନ୍ତି କାନ୍ତି-ବାସେ ଦିଶେ ଉଦ୍ଧୁଳ ।”

ଉରତୀ ବରଷାର ଧବଳ – ଜଟା –  
କାଶ କୁସୁମେ ଶୁକ୍ଳ ତଚ୍ଛିନୀ ପଠା  
ଅଗସ୍ତ୍ୟମାର୍ଗେ ନୀର ଶୁଖାଇ ଦେଲେ  
ସନ୍ତୋଷ ତଡ଼େ ଯଥା ଲୋଭକୁ ହେଲେ ।

ଦୁଃସହ ହେଲା ଖରରଷ୍ଟି – କିରଣ  
ଦୁଃସହ ଗୁଣୀ – ଯଶ ଖଲେ ଯେସନ ।

ସର-ସରିତ-ନୀର ପ୍ରସନ୍ନ ଥତି  
ମୋହ ତୁଟିଲେ ଯଥା ସନ୍ଧନ ମତି ।

ସର-ସରିତ-ନୀର କ୍ରମେ ହଟଇ  
ମମତା ଯଥା ସାଧୁ ମନ୍ଦ ତୁଟଇ  
ଆସିଲା ରମ୍ୟରତ୍ନ ଦେଖି ଖଞ୍ଜନ  
ସୁକୃତ ଫଳେ ଯଥା ପାଇ ସୁଷଣ ।

କି ରଂଗେ ସାର ସ୍ଵର – ତରଙ୍ଗ ତୋଳେ  
ପର୍ଣ୍ଣ – ଶ୍ୟାମଳ ଦୂର ଶଇଲ – ଶୋଲେ  
ମୁମୂର୍ତ୍ତି – ସାଧୁ କର୍ଣ୍ଣ ନାରଦ – ବୀଣା –  
ଝଙ୍କାର ପରି ଏହି ସଙ୍ଗତ ସିନା !

କର୍ଦମ ରେଣୁ ବିନ୍ଦୁ ଶୋହେ ଧରଣୀ  
ଯେସନ ନାଟି – ପଢୁ – ନୃପ – କରଣୀ  
ଜଳ ସଂକୋଚେ ହେଲା ବିକଳ ମାନ  
ବହୁକୁଣ୍ଡମୀ ଯଥା ସମ୍ମହିନ ।

- 51.** ଶରତର ଆଗମନରେ ଦିନପୁଡ଼ିକ କି ରୂପ ଧାରଣ କଲେ ?
- (A) ସୁନ୍ଦର ଆଭାୟକ ବସ୍ତାବୃତ୍ତା ହେବା ପରି
  - (B) ଧବଳବସ୍ତାବୃତ୍ତା ହେବା ପରି
  - (C) ତରଙ୍ଗରୂପକ ବସ୍ତାବୃତ୍ତା ହେବା ପରି
  - (D) ଅତିଶ୍ୟ ବୃଦ୍ଧା ନାରୀ ପରି

- 52.** ବର୍ଷା ବୃଦ୍ଧା ହୋଇଗଲା – ଏହା କେଉଁ ଦୃଶ୍ୟରୁ ଜଣା ପଡୁଛି ?
- (A) ନଦୀପଠାରେ ପ୍ରଶର ସୁର୍ଯ୍ୟକିରଣ ପଡ଼ିଲା
  - (B) ନଦୀପଠାରେ କାଶପୁଲ୍ଲ ପୁଣି ଧବଳଦଟା ସମ ଦେଖାଗଲା
  - (C) ଗଗନରେ ଅଗସ୍ତ୍ୟ ଆବିର୍ତ୍ତାବ ଘଟିଲା
  - (D) ନଦୀଜଳ ନିର୍ମଳ ହୋଇଗଲା
- 53.** ନଦୀଜଳ କ୍ରମଶାସ କମିଯିବାକୁ କବି କେଉଁ ଘଟଣାସହ ତୁଳନା କରିବୁନ୍ତି ?
- (A) ନଦୀଜଳ କ୍ରମଶାସ ନିର୍ମଳ ହୋଇପିବା
  - (B) ସାରସ ସୁନ୍ଦର ସ୍ଵର ମୁର୍ଛନା ତୋଳିବା
  - (C) ସମୟରେ ପୁଣ୍ୟଫଳ ଲାଭ
  - (D) ସାଧୁମାନେ ସଂସାରପ୍ରତି ଧାରେ ଧାରେ ମମତା ତୁଟାଇ ଦେବା
- 54.** ଦୁଃସହ ହେଲା ଖରରଷ୍ଟି କିରଣ – ଏଠାରେ ‘ଖରରଷ୍ଟି’ ବୋଲି କାହାକୁ କୁହାଯାଇଛି ?
- (A) ସୁର୍ଯ୍ୟଙ୍କ କିରଣକୁ
  - (B) ସ୍ଵପ୍ନ ସୁର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ
  - (C) ତନ୍ଦ୍ରଙ୍କ କିରଣକୁ
  - (D) ସ୍ଵପ୍ନ ତନ୍ଦ୍ରକୁ
- 55.** ଖଞ୍ଜନ ପକ୍ଷୀଟି କିଏ ?
- (A) କଜଳପାତି
  - (B) କୋକିଲ
  - (C) ହଂସୀ
  - (D) ହଳଦୀବସନ୍ତ

ଅନୁଲ୍ଲେଦଟି ପାଠକରି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଆ ।

(ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ 56 – 60)

ସମୟକ୍ରମରେ ଯୁବସମାଜ ମଧ୍ୟରେ ଜୀବନଧାରାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ପରିଲକ୍ଷିତ ହେଉଛି । ଆଶଙ୍କା, ଶୂନ୍ୟତା ଓ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟର ଏହାକୁ ପତନୋନ୍ମୟ କରିଦେଉଛି । କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ନିଷ୍ଠା ଓ ଆନ୍ତରିକତାର ଅଭାବରେ ଅନୁରଙ୍ଗ ଚିନ୍ମୂଳାରା କ୍ରମଣୀୟ ତା' ପାଖରୁ ଦୂରେଇ ପାଉଛି । ନାଟି ଓ ଆଦର୍ଶ ତା' ପାଖରେ ବେଳାର । ସବୁବେଳେ ଅବିଶ୍ୱାସ, ସନ୍ଦେହ ଓ ଛଳନାର କୁହେଲିକା ତା'କୁ ଘେରି ରହିଛି । ସତ୍ୟ ଓ ମିଥ୍ୟା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଚିହ୍ନି ନିନ୍ଦର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପଲ୍ଲା ସ୍ଥିର କରିବା ବାସ୍ତବିକ ବୁଦ୍ଧିମାନର କାର୍ଯ୍ୟ । ସେଥିପାଇଁ ସତ୍ୟର ଅନୁଶୀଳନ ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ଅଧିକାର ମିଳେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରିବା ଦ୍ୱାରା । ଏଥିପାଇଁ ଦରକାର ପଡ଼େ ଆମ୍ବ ସାମର୍ଥ୍ୟ, ଚରିତ୍ର ବଳ ଓ ବ୍ୟବହାର ଦକ୍ଷତା । ନିଷ୍ଠା ଓ ଆନ୍ତରିକତା ବଳରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କାଳଜୟ ଦୂଃଖ । ଯେପରି କର୍ମ କରିବ ସେପରି ଫଳ ପାଇବ ! କିନ୍ତୁ କେବଳ ଅଧିକାରକୁ ଧରିବସି କର୍ତ୍ତବ୍ୟବୋଧପ୍ରତି ଆଖି ବୁଦ୍ଧିବା ମାନବିକତା ପ୍ରତି ଚରମ ଉପହାସ । ଯୁବ ସମାଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟବୋଧ ଉପରେ ଦେଶର ଉତ୍ସବ ନିର୍ଭୟତ ନିର୍ଭର କରେ । ତେଣୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯୁବକ ନିନ୍ଦର କର୍ମଦ୍ୱାରା କାଳଜୟ ହେବାକୁ ବ୍ରତ ହେବା ଉଚିତ ।

**56.** ଯୁବସମାଜ ପତନର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ କ'ଣ ?

- (A) ଜୀବନଧାରାର ପରିବର୍ତ୍ତନ
- (B) କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପରାୟଣତା
- (C) ଆଶଙ୍କା, ଶୂନ୍ୟତା ଓ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟର
- (D) ନାଟି ଓ ଆଦର୍ଶଦ୍ୱାନତା

**57.** ବୁଦ୍ଧିମାନର କାର୍ଯ୍ୟ କ'ଣ ?

- (A) ସର୍ବଦା ସତ୍ୟ କହିବା
- (B) ମିଥ୍ୟାତାରୁ ଦୂରେଇ ରହିବା
- (C) ଅବିଶ୍ୱାସ ଓ ସନ୍ଦେହ ପ୍ରତି ସତର୍କ ହେବା
- (D) କର୍ତ୍ତବ୍ୟପଲ୍ଲା ସ୍ଥିର କରିବା

**58.** ଯୁବସମାଜ କିପରି କାଳଜୟ ହୋଇ ପାରିବ ?

- (A) ନିଷ୍ଠା ଓ ଆନ୍ତରିକତା ବଳରେ
- (B) ଆମ୍ବ ସାମର୍ଥ୍ୟ ବଳରେ
- (C) ନିନ୍ଦର କର୍ମଦ୍ୱାରା
- (D) ଅଧିକାର ସାମର୍ଥ୍ୟକରି

**59.** ଯୁବସମାଜ ନିକଟରୁ କେଉଁଟି ଦୂରେଇ ଯାଉଛି ?

- (A) କର୍ତ୍ତବ୍ୟନିଷ୍ଠା
- (B) ଅନୁରଙ୍ଗ ଚିନ୍ମୂଳାରା
- (C) ବ୍ୟବହାର ଦକ୍ଷତା
- (D) ସତ୍ୟର ଅନୁଶୀଳନ

**60.** କେଉଁ ଶୁଣଗୁଡ଼ିକ ଯୁବସମାଜ ପାଖରେ ମୂଲ୍ୟହୀନ ?

- (A) ମାନବିକତା ଓ ଦେଶଭକ୍ତି
- (B) ଆମ୍ବ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଓ ଚରିତ୍ରବଳ
- (C) ନାଟି ଓ ଆଦର୍ଶ
- (D) କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିଷ୍ଠା ଓ ଆନ୍ତରିକତା

## (BENGALI)

নিম্নে প্রদত্ত অনুচ্ছেদটি পড়ে সংশ্লিষ্ট প্রশ্নগুলির (31 থেকে 35 নম্বর পর্যন্ত) উত্তর দাও :

যখন সন্ধ্যা হইয়া আসিত পিতা বাগানের  
সম্মুখে বারান্দায় আসিয়া বসিতেন। তখন তাঁহাকে  
বন্ধসংগীত শোনাইবার জন্য আমার ডাক পড়িত।  
চাঁদ উঠিয়াছে, গাছের ছায়ার ভিতর দিয়া জ্যোৎস্নার  
আলো বারান্দার উপর আসিয়া পড়িয়াছে – আমি  
বেহাগে গান গাইতেছি –

তুমি বিনা কে প্রভু সংকট নিবারে

কে সহায় ভব-অন্ধকারে –

তিনি নিষ্ঠুর হইয়া নতশিরে কোলের উপর দুই হাত  
জোড় করিয়া শুনিতেছেন, – সেই সন্ধ্যা বেলাটির  
ছবি আজও মনে পড়িতেছে।

**31.** পিতা কখন বারান্দায় এসে বসতেন ?

- (A) সকাল বেলায় (B) সন্ধ্যাবেলায়
- (C) সূর্যোদয়ের পূর্বে (D) রাত্রিবেলায়

**32.** তখন তাঁর পিতা তাঁকে ডাকতেন কেন ?

- (A) গল্প শোনানোর জন্য
- (B) ঘৃতারকা সম্বন্ধে আলোচনার জন্য
- (C) বন্ধসংগীত শোনানোর জন্য
- (D) সংস্কৃত পড়ানোর জন্য

**33.** কবি তাঁর পিতাকে যে গানটি শুনিয়ে ছিলেন,

সেটি কোন্ রাগের উপর আধ্যাতিত ?

- (A) বৈরবী (B) পূরবী
- (C) ইমনকল্যাণ (D) বেহাগ

**34.** পিতা তখন কোন্ মুদ্রায় গান শুনতেন ?

- (A) উপাসনা বেদিতে একাকী বসে
- (B) নতশিরে কোলের উপর দুই হাত  
জোড় করে
- (C) নিষ্ঠুর হয়ে চোখ বন্দ করে
- (D) ভগবদ্গীতা পড়তে পড়তে

**35.** কোন্ ছবিটি কবির আজও মনে পড়ে ?

- (A) সন্ধ্যাবেলায় পিতৃদেবের প্রার্থনারত ছবি
- (B) বারান্দার উপরে জ্যোৎস্নার আলো  
পড়ার ছবি
- (C) বন্ধসংগীত শোনানোর ঘটনা
- (D) উপনয়নের পূর্বে মন্ত্র আবৃত্তি করার  
ঘটনা

কবিতাংশটি পড়ে নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলির (36 থেকে 40 নম্বর পর্যন্ত) উত্তর দাও :

মালী ভাবে যাঁর তরে এ দোহে বিবাদ করে  
তাঁরে দিলে আরো পাব কত !

কহিল সে করজোড়ে, ‘দয়া করে ক্ষম মোরে –  
এ ফুল বেচিতে নাহি মন’।

এত বলি ছুটিল সে, যেথা রয়েছেন বসে  
বুদ্ধিদেব উজলি কানন।

বসেছেন পঞ্চাসনে প্রসন্ন প্রশান্ত মনে,  
নিরঞ্জন আনন্দমূরতি।

দৃষ্টি হতে শান্তি ঝারে, স্ফুরিছে অধর ‘পরে  
করণার সুধাহাস্যজ্যোতি।

সুদাস রহিল চাহি - নয়নে নিমেষ নাহি,  
মুখে তার বাক্য নাহি সরে।

সহসা ভূতলে পড়ি, পদ্মটি রাখিল ধরি  
প্রভুর চরণপদ্ম ‘পরে।

**36.** মালী করযোড়ে ক্রেতাদের কি বললো ?

- (A) ‘এক মাষা স্বর্ণ পাব মনে আশা’
- (B) ‘এ ফুল বেচিতে নাহি মন’
- (C) এ দোহে কেন বিবাদ করে
- (D) কার পায়ে দিবে উপহার

**37.** ফুল বিক্রি না করে মালী কোথায় গেল ?

- (A) গেল সে প্রাসাদঘারে
- (B) কাননের সরোবরে
- (C) রাজার মন্দিরে
- (D) যেথা রয়েছেন বসে বুদ্ধিদেব উজলি  
কানন

**38.** বুদ্ধিদেব প্রশান্ত মনে কিভাবে বসেছেন ?

- (A) পদ্মাসনে
- (B) মুদ্রিত নয়নে
- (C) প্রসন্ন বদনে
- (D) ভিক্ষাপাত্র হাতে

**39.** বুদ্ধিদেবকে দেখে মালীর কী মনে হল ?

- (A) তিনি যেন ভগবান
- (B) দীনহীনের দেবতা
- (C) নিরঞ্জন আনন্দমূরতি
- (D) ধ্যানমগ্ন সিদ্ধপুরুষ

**40.** অবশ্যে মালী পদ্মফুলটি কি করল ?

- (A) প্রভুর ‘চরণপদ্ম’ ‘পরে অর্পণ করল
- (B) বাড়ি নিয়ে এল
- (C) ফুল নিয়ে রাজদর্শনে গেল
- (D) বুদ্ধদর্শনকারীকে বিনা মূল্যে দিয়ে দিল

41. বিশেষ পদ কোনটি ?

- |            |             |
|------------|-------------|
| (A) ধর্ম   | (B) ধার্মিক |
| (C) ধর্ম্য | (D) অধর্ম   |

42. শুন্দ শব্দটি বাছ :

- |            |             |
|------------|-------------|
| (A) দৃষ্টি | (B) দৃষ্টিত |
| (C) দৃসিত  | (D) দৃশিত   |

43. ‘ঐহিক’ শব্দের বিপরীতার্থবোধক শব্দ কোনটি ?

- |              |             |
|--------------|-------------|
| (A) মাসলিক   | (B) ঐচ্ছিক  |
| (C) পারত্রিক | (D) সান্তিক |

44. নীচে প্রদত্ত শব্দগুলির মধ্যে কোনটি একার্থবোধক শব্দ নয় ?

- |           |          |
|-----------|----------|
| (A) অনল   | (B) বহি  |
| (C) অতিথি | (D) আগুন |

45. প্র, পরা, সম, অনা, কু, সু এগুলি ব্যাকরণের

- কোন বিভাগের অঙ্গভূক্ত ?
- |                     |                 |
|---------------------|-----------------|
| (A) তদ্বিত প্রত্যয় | (B) কং-প্রত্যয় |
| (C) অব্যয়          | (D) উপসর্গ      |

46. “কষ্ট সহ্য করিতে পারে যে” – এক পদে ব্যবহার করলে কোনটি ঠিক হবে ?

- |                   |              |
|-------------------|--------------|
| (A) অদ্বিষ্টপূর্ব | (B) মুমুক্ষু |
| (C) কষ্টসহিষ্ণু   | (D) অসাধ্য   |

47. ক্রিয়ার মূল কোনটি ?

- |              |             |
|--------------|-------------|
| (A) ধাতু     | (B) অব্যয়  |
| (C) প্রত্যয় | (D) বিভক্তি |

48. ‘অরণ্যে রোদন’ শব্দ সমষ্টির অর্থ কোনটি ?

- |                  |
|------------------|
| (A) সমূলে বিনাশ  |
| (B) ভঙ্গ         |
| (C) নিষ্ফল আবেদন |
| (D) অপদার্থ      |

**49.** ‘সিংহাসন’ এর ঠিক সঞ্চিবিচ্ছেদটি বাছ :

- (A) সিংহ + আসন
- (B) সিং + আসন
- (C) সিংহা + অসন
- (D) সিংহা + আসন

**50.** ‘দিন’ বিশেষ্য পদের বিশেষণ পদ কৃপে  
কোন্টি ঠিক ?

- (A) দৈন্য
- (B) দৈনিক
- (C) দেয়
- (D) দাতব্য

**51.** প্রাথমিক ভরে শিক্ষাদানের জন্য কোন্টি  
আবশ্যকীয় উপকরণ নয় ?

- (A) পঠন
- (B) লিখন
- (C) প্রতিবেশী
- (D) অঙ্কন

**52.** প্রাথমিক ভরে শিক্ষাদানের ক্ষেত্রে কোন্ ভাষার

- আবশ্যকতা অধিক ?
- (A) ইংরাজী ভাষা
  - (B) আংগুলিক ভাষা
  - (C) রাষ্ট্রীয় ভাষা
  - (D) মাতৃভাষা

**53.** শিশুদের মধ্যে লুকিয়ে থাকা প্রতিভার  
বিকাশের জন্য কার ভূমিকা অধিক ?

- (A) পিতামাতা
- (B) শিক্ষক
- (C) বন্ধু
- (D) পাঠ্যপুস্তক

**54.** প্রাথমিক ভরে শিশুদের শিক্ষাদানের জন্য  
কিরূপ শিক্ষা ব্যবস্থা করা উচিত ?

- (A) শিক্ষা ব্যবস্থা প্রাণবন্ত হওয়া উচিত
- (B) শিশুর ইচ্ছা ও প্রবণতাকে প্রাধান্য  
দেওয়া উচিত
- (C) ক্লাসরুমের মধ্যে শিক্ষাদানের ব্যবস্থা  
করা উচিত
- (D) পাঠ্যপুস্তক ভিত্তিক শিক্ষা ব্যবস্থা করা  
উচিত



## भाषा – हिन्दी

निम्नलिखित अनुच्छेद को पढ़कर 31 से 35 तक के प्रश्नों के उत्तर दीजिए :

विविधता का सबसे बड़ा लक्षण है कि हमारे देश में अनेक प्रकार की भाषाएँ फैली हुई हैं और इनके कारण हम आपस में अजनवी समान हो जाते हैं। भाषा-भेद की यह समस्या हमारी राष्ट्रीय एकता की सबसे बड़ी बाधा है। राष्ट्रीय एकता की पहले यह बाधा थी कि पहाड़ों और नदियों को लॉघना आसान नहीं था। मगर अब विज्ञान के अनेक सुगम साधनों के उपलब्ध हो जाने से वह बाधा दूर हो गई है। प्राकृतिक बाधाएँ अब खत्म हो गई हैं। मगर भाषा-भेद की समस्या जरा कठिन है और उसका हल तभी निकलेगा जब हिन्दी भाषी क्षेत्र में अहिन्दी भाषियों तथा अहिन्दी भाषी क्षेत्रों में हिन्दी भाषियों का अच्छा प्रचार हो जाए।

**31.** विविधता का सबसे बड़ा लक्षण क्या है ?

- (A) कई धर्म के लोग हैं।
- (B) कई जातियों के लोग हैं।
- (C) अनेक प्रकार की भाषाएँ फैली हुई हैं।
- (D) अनेक प्रकार के लोग रहते हैं।

**32.** अनेक भाषाओं के कारण हम आपस में किसके समान हो जाते हैं ?

- (A) दोस्त के
- (B) अजनवी के
- (C) दुश्मन के
- (D) रिश्तेदारों के

**33.** भाषा-भेद की समस्या किसकी सबसे बड़ी बाधा है ?

- (A) राष्ट्रीय एकता की
- (B) राष्ट्रीय साहित्य की
- (C) राष्ट्रीय आंदोलन की
- (D) राष्ट्रीय खेल की

**34.** पहले राष्ट्रीय एकता की बाधा क्या थी ?

- (A) आपस के वैर को मिटाना।
- (B) सागर को लॉघना।
- (C) पहाड़ और नदियों को लॉघना।
- (D) धार्मिक भेद-भाव मिटाना।

**35.** प्राकृतिक बाधाएँ अब क्या हो गई ?

- (A) बहुत बढ़ गई।
- (B) दुगुनी हो गई।
- (C) कठिन हो गई।
- (D) खत्म हो गई।

निम्नलिखित कविता को पढ़कर **36** से **40** तक के प्रश्नों के उत्तर दीजिए :

“हाँ जनकर भी मैंने न भरत को जाना,  
सब सुन लें, तुमने स्वयं अभी यह माना ।  
  
यह सच है तो फिर लौट चलो घर भैया,  
अपराधिनी मैं हूँ तात, तुम्हारी मैया ।  
  
दुर्बलता का चिह्न विशेष शपथ है,  
पर अबला-जन के लिए कौन-सा पथ है ?  
  
यदि मैं उकसायी गयी भरत से होऊँ,  
तो पति समान ही स्वयं पुत्र भी खोऊँ !”

**36.** यह कथन किसका है ?

- (A) कौशल्या का
- (B) राम का
- (C) कैकेयी का
- (D) दशरथ का

**37.** यह कथन किसके प्रति है ?

- (A) राम के प्रति
- (B) भरत के प्रति
- (C) दशरथ के प्रति
- (D) लक्ष्मण के प्रति

**38.** दुर्बलता के कारण लोग क्या करते हैं ?

- (A) लड़ते नहीं हैं ।
- (B) अपराध मान लेते हैं ।
- (C) शपथ लेते हैं ।
- (D) कुछ नहीं करते ।

**39.** अबला-जन के लिए कौन-सा पथ रह जाता है ?

- (A) शपथ का
- (B) रोने का
- (C) पछताने का
- (D) अभिमान करने का

**40.** पति के समान पुत्र को खोने की बात में यह भाव है :

- (A) अपमान का
- (B) सत्य कथन का
- (C) मरण-वेदना का
- (D) करुणा का

**41.** प्रारंभिक स्तर पर मातृभाषा शिक्षण का उद्देश्य

कौन-सा नहीं है ?

- (A) विचारों का आदान-प्रदान
- (B) दो भाषाओं का तुलनात्मक ज्ञान
- (C) व्यक्तित्व का विकास
- (D) सर्जनात्मक प्रतिभा का विकास

**42.** कौन-सा दृश्य उपकरण नहीं है ?

- (A) अखबार
- (B) दूरदर्शन
- (C) रेडियो
- (D) कंप्यूटर

**43.** भाव-ग्रहण में मुख्य कौशल है :

- (A) श्रवण-भाषण
- (B) श्रवण-वाचन
- (C) भाषण-लेखन
- (D) श्रवण-लेखन

**44.** एक बालक सामान्यतः किस विषय में रुचि

- (A) जो वास्तविक जीवन से संबंधित हो ।
- (B) जो कल्पनाओं से संबंधित हो ।
- (C) जो तकँ पर आधारित हो ।
- (D) जो उसकी सोच के बाहर का हो ।

**45.** छात्रों की कमजोरियों और सीमाओं का पता

लगाने वाला परीक्षण है :

- (A) क्षमता परीक्षण
- (B) प्रगति परीक्षण
- (C) निदानात्मक परीक्षण
- (D) उपलब्धि परीक्षण

**46.** छात्र की सुंदर हस्तलिपि के विकास में कौन

सहायक है ?

- (A) पिता-माता की सजगता
- (B) सुंदर हस्तलिपि के लिए शिक्षक का उपदेश
- (C) शिक्षक द्वारा श्यामपट पर बुलाकर लिखाना
- (D) छात्र का हस्तलिपि लिखने का अभ्यास

47. अच्छे परीक्षण की विशेषता कौन-सी नहीं है ?

- (A) वैधता
- (B) वस्तुनिष्ठता
- (C) विश्वसनीयता
- (D) निरंतरता

48. शिशु की मातृभाषा का विकास किससे प्रारंभ होता है ?

- (A) परिवार से
- (B) विद्यालय से
- (C) पड़ोशी से
- (D) खेल के मैदान में

49. पाठ-दान से पहले प्रस्तावनात्मक प्रश्नों के उद्देश्य क्या नहीं है ?

- (A) पूर्वज्ञान की जानकारी ।
- (B) पाठ की ओर आकर्षित करना ।
- (C) नए ज्ञान की प्राप्ति के लिए उत्साह बढ़ाना ।
- (D) नए पाठ की कठिनाइयों की सूचना देना ।

50. निम्नलिखित में से कौन-सा शिक्षार्थी के अधिगम में अनुकूल नहीं है ?

- (A) हीनता भाव
- (B) आनंदमूलक शिक्षा
- (C) चित्र के आधार पर कहानी-कथन
- (D) अनुभूति आधारित प्रश्न

51. ‘मीठा’ शब्द का भाववाचक संज्ञा रूप क्या है ?

- (A) मिठाई
- (B) मिठास
- (C) मिठापन
- (D) मिठाइयाँ

52. सकर्मक क्रिया शब्द कौन है ?

- (A) जागना
- (B) सोना
- (C) हँसना
- (D) लिखना

**SET : D****OTET/I/15**

**53.** ‘नाता’ का पर्यायवाची शब्द है :

- (A) मान्यता
- (B) शत्रुता
- (C) रिश्ता
- (D) योग्यता

**54.** ‘कवि’ शब्द का स्त्रीलिंग रूप क्या है ?

- (A) कवित्री
- (B) कवियत्री
- (C) कवियित्री
- (D) कवयित्री

**55.** ‘पहाड़ टूट पड़ना’ मुहावरे का अर्थ क्या है ?

- (A) भारी विपत्ति आना
- (B) खूब लाभ कमाना
- (C) इज्जत बचाना
- (D) तूफान आना

**56.** स्त्रीलिंग शब्द छाँटिए :

- (A) रास्ता
- (B) कपड़ा
- (C) दवा
- (D) जूता

**57.** व्याकरण की दृष्टि से ‘दैनिक’ कैसा शब्द है ?

- (A) संज्ञा
- (B) सर्वनाम
- (C) क्रिया
- (D) विशेषण

**58.** किसमें ‘परा’ उपसर्ग है ?

- (A) पराधीन
- (B) पराजय
- (C) परंपरा
- (D) परादेश

**59.** अव्यय चुनिए :

- (A) नीचाश्रय
- (B) कचनार
- (C) नीच
- (D) के नीचे

**60.** ‘चोर’ का विपरीतार्थक शब्द है :

- (A) साधु
- (B) पुलिस
- (C) छोर
- (D) चोरनी

## (اردو)

32. چھتیں گڑھ اڈیشا کی کس جانب ہے؟

- (A) پورب
- (B) پچھم
- (C) اتر
- (D) دکن

مندرجہ ذیل اقتباس کو غور سے پڑھیے اور اس کے نیچے دیے گئے سوالات کے جواب اوپر دی گئی ہدایت کے مطابق دیجیے:  
”ہندوستان کے صوبوں میں سے اڈیشا جنوب مشرقی ہند میں واقع ہے۔ اور مشرقی ساحل پر تقریباً ۵۰۰ کلومیٹر تک

33. اڈیشا کی کل آبادی کتنی ہے؟

- (A) تقریباً پانچ کروڑ
- (B) تقریباً ساڑھے تین کروڑ
- (C) تقریباً دو کروڑ
- (D) تقریباً پچھے کروڑ

پھیلا ہوا ہے۔ اس ریاست کے پورب میں بگال کی کھاڑی، اتر پورب میں مغربی بگال، اتر میں جھارکھنڈ، پچھم میں چھتیں گڑھ اور دکن پچھم میں آندھرا پردیش واقع ہے۔ اڈیشا کا رقبہ ڈیڑھ لاکھ مربع کلومیٹر سے کچھ زیادہ ہے۔ اڈیشا کے مطلع ہیں۔ اس ریاست کی کل آبادی ساڑھے تین کروڑ کے لگ بھگ ہے۔ کیم اپریل ۱۹۳۶ء کو اڈیشا صوبہ بھار سے الگ ہو کر ایک عیحدہ صوبہ بننا۔ اسی لیے کیم اپریل کو اڈیشا بھر میں انکل دوش منایا جاتا ہے۔“

34. ”اڈیشا“ قاعدے کے اعتبار سے کون سا اسم ہے؟

- (A) اسم نکره
- (B) اسم حالیہ
- (C) اسم مصغر
- (D) اسم معروفہ

31. اڈیشا ہندوستان کی کس سمت میں واقع ہے؟

- (A) جنوب مشرقی ہند
- (B) شمال مغربی ہند
- (C) مغرب جنوبی ہند
- (D) شمال مشرقی ہند

35. ”پانچ سو کلومیٹر“ کس قسم کی صفت میں داخل ہے؟

- (A) صفت عددی
- (B) صفت مقداری
- (C) صفت نسبتی
- (D) صفت مشیہ

38. ”یعنی لنکا سے اجودھیا پھر یہ سیتا آگئی“ اس مصرع میں ”سیتا“ سے مراد کیا ہے؟
- (A) ٹپو سلطان کی گلڑی
  - (B) ٹپو سلطان کی ٹوپی
  - (C) ٹپو سلطان کی زرہ
  - (D) ٹپو سلطان کی تلوار
39. نظم کے تیرے شعر میں ”ویر“ اور ”تیر“ قاعدے کے اعتبار سے کیا ہے؟
- (A) ردیف
  - (B) قافیہ
  - (C) تشییہ
  - (D) استعارہ
40. ”تغ آبدار“ میں ”تغ“ قاعدے کے اعتبار سے کیا ہے؟
- (A) صفت
  - (B) ضمیر
  - (C) کنایہ
  - (D) موصوف

نیچے دیے گئے اشعار کو پڑھیے اور ہدایت کے مطابق سوالوں کے جواب دیجیے:

- ہو مبارک تجھ کو اے شہزادہ والا تبار  
ہاتھ تیرے آگئی ہے پھر یہ تغ آبدار  
سارے ہندوستان میں تھی دھاگ اس تلوار کی  
تھی جو یہ زیب تن ابن شہ حیدر علی  
کون وہ سلطان ٹپو؟ یعنی وہ بھارت کا ویر  
جس نے آزادی کی خاطر کھایے تھے سینے پر تیر  
ڈشمنوں کے خون کی جس نے بہائیں ندیاں  
کارنا مے جس کے اب بھی ہیں زمانے پر عیاں  
ڈھونڈتی تھی جس کو تیری آنکھ، اس کو پا گئی  
یعنی لنکا سے اجودھیا پھر یہ سیتا آگئی
36. ابن شہ حیدر سے مراد کون ہیں؟
- (A) ٹپو سلطان
  - (B) بہادر شاہ ظفر
  - (C) نواب واجد علی شاہ
  - (D) نواب سراج الدولہ

37. ٹپو سلطان سینے پر تیر کیوں کھایے تھے؟
- (A) دولت حاصل کرنے کے لیے
  - (B) اپنی عزت بڑھانے کے لیے
  - (C) ہندوستان کی آزادی کے لیے
  - (D) اپنی شہرت کے لیے

44. پڑھنے کی ترقی کے لیے کون سی ترتیب زیادہ موثر ہے؟

- (A) بولنا - پڑھنا - سننا - لکھنا
- (B) پڑھنا - سننا - بولنا - لکھنا
- (C) سننا - بولنا - پڑھنا - لکھنا
- (D) پڑھنا - بولنا - سننا - لکھنا

45. سن کر لکھنے کے عمل کو کیا کہتے ہیں؟

- (A) املا
- (B) مضمون نویسی
- (C) خط نویسی
- (D) خوش خطی

46. ق + ل + م = قلم

اس طریقہ تدریس کو کیا کہتے ہیں؟

- (A) تخلیلی طریقہ
- (B) تمثیلی طریقہ
- (C) استقرائی طریقہ
- (D) ترکیبی طریقہ

47. ”ریڈیو“ کس امدادی سامان تعلیم سے تعلق رکھتا ہے؟

- (A) سمی
- (B) بصری
- (C) سمی و بصری
- (D) ماذل

41. زبان سیخنے کے مقصد کو عموماً کتنے حصوں میں تقسیم کیا جاتا ہے؟

- (A) پانچ
- (B) چار
- (C) تین
- (D) دو

42. زبان سیخنے کا پہلا زینہ کیا ہے؟

- (A) سننا

- (B) بولنا
- (C) لکھنا
- (D) پڑھنا

43. درس کے وقت ایک استاد کتنی قسم کی پڑھائی پر زور دیتا ہے؟

- (A) تین
- (B) دو
- (C) چار
- (D) پچھے

51. نیچے دیے گئے الفاظ میں سے کس کی ضد صحیح ہے؟

(A) مشرق - مغرب

(B) اجل - انتہا

(C) ابتداء - انجام

(D) آغاز - انکار

52. نیچے دیے گئے الفاظ میں سے کون سا لفظ اسم طرف ہے؟

(A) توار

(B) قل قل

(C) چاقو

(D) گھر

53. وہ نام جو کسی خوبی یا بڑائی کی وجہ سے پڑھا ہوا سے کیا کہتے ہیں؟

(A) اسم علم

(B) لقب

(C) تخلص

(D) کنیت

48. اشاراتِ سبق کے خاص پہلو کتنے ہیں؟

(A) پانچ

(B) چار

(C) تین

(D) " "

49. معروضی جانچ میں کتنا جواب صحیح ہوتا ہے؟

(A) دو

(B) ایک

(C) چار

(D) تین

50. زیور بنانے والے کو \_\_\_\_\_ کہتے ہیں۔

(لوہار - سنار - کھار)

یہ سوال کس مرات میں داخل ہے؟

(A) تکمیلی مرات

(B) تبادل جواب مرات

(C) تعددی انتخاب مرات

(D) مماثل مرات

58. نیچے دیے گئے الفاظ میں سے کون سا لفظ مذکور ہے؟

(A) مزان

(B) گام

(C) مرچ

(D) ناک

54. نیچے دیے گئے الفاظ میں سے کون سا لفظ اسم فعل ہے؟

(A) قاتل

(B) مقتول

(C) قتل

(D) نقل

59. ”کس نے دیکھا؟“

اوپر کے جملے میں لفظ ”کس“ ضمیر کی کون سی قسم ہے؟

(A) ضمیر استفہامیہ

(B) ضمیر موصولہ

(C) ضمیر تنکیر

(D) ضمیر اشارہ

55. نیچے دیے گئے جملوں میں کون سا جملہ ماضی مطلق ہے؟

(A) اسلم نے لکھا ہے

(B) اسلم لکھ رہا ہے

(C) اسلم نے لکھا

(D) اسلم نے لکھا تھا

60. ”پانی پلاو۔“

یہاں لفظ ”پلاو۔“ قاعدے کے اعتبار سے کیا ہے؟

(A) فعل حال

(B) فعل نہیں

(C) فعل ماضی

(D) فعل امر

56. لفظ ”زکی“ کا متشابہ لفظ کون ہے؟

(A) زن

(B) ذکی

(C) ظن

(D) ظہیر

57. ذیل میں سے کون سا حصہ محاورہ ہے؟

(A) اپنا مطلب نکالنا

(B) نیند آ جانا

(C) بہت خفا ہونا

(D) باغ باغ ہونا

## భాష - తెలుగు

దిగువ నీయబడిన గద్యభాగమును చదివి  
31 సుండి 35 పరకు గల ప్రశ్నలకు సమాధానము  
ప్రాయమనది.

కవిత్రయంలో మూడుపుండు ఎఱ్ణన. 14వ  
శతాబ్దపు ప్రథమార్థంలో జీవించన ఎఱ్ణన  
తల్లిదండ్రులు పోతుంబిక, సూర్యార్థులు.  
ఈయన గురువు శంకరస్వామి. అద్దంకిని  
రాజధానిగా చేసుకోని పాలించిన ప్రోలయ  
వేషారెడ్డి ఆస్తాను కవి. అంధ్ర మహాబూర్ధతంలోని  
అరణ్యపర్వతశేషము, సృసింహపురాణము,  
రామాయణము, హరివంశము మొదలగు  
గ్రంథములను ఎఱ్ణన రచించెను. వీటిలో  
రామాయణము అలభ్యము. తన రామాయణ,  
హరివంశములను వేషారెడ్డికి అంకితము చేసిన  
ఎఱ్ణన, భారతాన్ని రాజరాజ సరేంద్రునికి,  
సృసింహపురాణాన్ని అహోబిల సృసింహ  
స్వామికి అంకితమిచ్చెను.

ఎఱ్ణన రచనలో వర్ణనలు అధికము.  
తదనంతర కాలంలోని కపుల వర్ణనకు ఎఱ్ణన  
వర్ణనలే ప్రేరణనిచ్చాయి. పబంధ లక్షణాన్ని  
అష్టాదశ వర్ణనలలో ఇంచుమించు అన్ని  
వర్ణనలూ సృసింహపురాణంలో కనిపిస్తాయి.  
ఎఱ్ణను ప్రబంధ పరమేశ్వరుడని, అతని శిఖభక్తి  
పారమాన్ని అనుసరించి ‘శంఖదాను’ డని  
పేరుగాంచారు. ఎఱ్ణను రచనా ప్రభావం  
పోతన మీద ఉన్నదని మొర్చుకులు భావిస్తున్నారు.

31. ఎఱ్ణన తల్లి పేరేమి ?

- (A) అస్తుపూర్ణ (B) కాత్యాయని  
(C) పోతుంబిక (D) వేంగమాంబ

32. ఎఱ్ణన ఎవరి ఆస్తాను కవి ?

- (A) శ్రీకృష్ణ దేవరాయల  
(B) ప్రోలయ వేషారెడ్డి  
(C) ప్రోధ దేవరాయల  
(D) గణపతి దేవుడు

33. సృసింహపురాణం ఎవరికి అంకితం  
చేయబడినది ?

- (A) రాజరాజ సరేంద్రుడు  
(B) రుద్రపుదేవి  
(C) బుద్ధారెడ్డికి  
(D) అహోబిల సృసింహస్వామికి

34. ఎఱ్ణనకు గల బిరుదమేది ?

- (A) ప్రుబంధ పరమేశ్వరుడు  
(B) కవి బ్రహ్మ  
(C) కవిసార్వభూముడు  
(D) సహజ కవి

35. ఎఱ్ణన రచనా ప్రభావము ఏ కవిపై  
ఉన్నదని మొర్చుకులు భావిస్తారు ?

- (A) చెద్దన  
(B) తెనాలి రామలింగడు  
(C) పోతన  
(D) సన్నయ

దిగువ నిచ్చిన పద్యములను చదివి **36** నుండి **40** వరకు గల ప్రశ్నలకు సమాధానము ప్రాయినది.

వినదగు నెవ్వేరు సెబ్బిన  
వినిసంతనె వేగసడక విపరింప దగున్  
గనికల్ల నిజము దెలిసిన  
మనుజుడెపో నీతిపరుడు మహిలో సుమతీ !

దొంగపాలు కాదు దొడ్డ కీర్తిని దెచ్చు  
పరమ సౌఖ్యమిచ్చు భద్రమిచ్చు  
యాచకునకు నీయ నాపంత తరుగదు  
విద్యబోలు ధనము పృథివి గలదె !

బహుళ కావ్యములను పరికింపగా పచ్చు  
బహుళ శబ్దచయము బలకపచ్చు  
సహన మొక్కటబ్బు చాల క్షుంబురా  
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ.

మేడిపండు చూడ మేలిషై యుండును  
పొట్టవిప్పిచూడ బురుగు లండు  
బిరికివాని మదిని బింక మీలాగురా  
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ.

సత్యసూక్తి ఫుటించు ధీజడిపు పూన్న  
గౌరవమొసంగు జనులకు గలపముడచు  
గీర్తి ప్రకటించు చిత్త విస్మార్థజేయు  
సాధు సంగంబు సుకలార్థ సాధనంబు.

**36.** సుమతి శతకమును ప్రాసినదెవరు ?

- (A) మారదవెంకయ్య
- (B) బద్దెన
- (C) వేమన
- (D) భర్తపూరి

**37.** అడిగిన వారి కిచ్చిన తరగనిదేది ?

- (A) ధనము
- (B) పయసు
- (C) ప్రాణము
- (D) విద్య

**38.** ఏది అలపరచుకోవటం కష్టము ?

- (A) ఓర్ను
- (B) నిద్ర
- (C) కోపం
- (D) చదుపు

**39.** పిరికివాని మనుసు దేనితో పోల్చువచ్చును ?

- (A) పను పండు
- (B) బోపొయి పండు
- (C) మేడి పండు
- (D) మామిడి పండు

**40.** ధీజడిపు - అను పదమునకు అర్థమేమి ?

- (A) దైర్యము
- (B) బుధిమాంద్యం
- (C) బుధికుశలత
- (D) మంచితనము

**41.** కూచిపూడి నాట్యం ఏ రాష్ట్రంలో  
ఆవిర్భవించింది ?

- (A) కర్ణాటక
- (B) తమిళనాడు
- (C) ఒడిస్సా
- (D) అంధ్ర ప్రదేశ్

**42.** క్రింది వాటిలో హిమాలయాల్లో పుట్టి  
ప్రవహించే నది ఏది ?

- (A) గోదావరి
- (B) గంగ
- (C) నాగాపథి
- (D) కృష్ణ

**43.** రెడ్డిక్రాన్ సంస్థ ప్రధాన స్థావరం ఎక్కడ  
ఉంది ?

- (A) జెనీవా
- (B) లండన్
- (C) రోమ్
- (D) అమెరికా

**44.** భూమి సూర్యుని చుట్టూ ఒకసారి తిరిగి  
రావడానికి పట్టేకాలమెంత ?

- (A) ఒక నెల
- (B) ఒక వారం
- (C) ఒక సంవత్సరం
- (D) ఒక పక్కం

**45.** సుబ్బమ్మారు వెళ్ళిన మొదటి రాజకీయ  
సభ ఎక్కడ జరిగింది ?

- (A) కాకినాడ
- (B) రాజమహాందిష్ఠరం
- (C) బితాపురం
- (D) విజయవాడ

**46.** భూమిని ఆవరించి ఉన్న పొర ఏది ?

- (A) ఆష్టుజని
- (B) సుతజని
- (C) బోగ్గుపులును వాయిపు
- (D) ఓజోన్

**47.** కుందేళ్ళు నివసించే ప్రదేశం ఏది ?

- (A) సరస్వతి
- (B) పొదలు
- (C) కొండ
- (D) తోట

48. క్రింది వారిలో ఎవరి పేరుతో ఒక శకం ఉంది ?

- (A) బుద్ధుడు
- (B) పసుదేషుడు
- (C) కృష్ణదేవరాయలు
- (D) శాలివాహనుడు

49. ఎలుగుబంటు దేన్నిచూచి చెట్టు నుంచి కిందికి దూకింది ?

- (A) కత్తిని
- (B) పులిని
- (C) నిప్పని
- (D) రుద్రయ్యను

50. మహాభారతంను సంస్కృతంలో వ్రాసిన దెవరు ?

- (A) వేదవ్యాసుడు
- (B) భవభూతి
- (C) కాథిదాసు
- (D) వాలీకి

51. 'విదుహీషుణి' - అను పదమునకు అర్థమేమి ?

- (A) జాతిరత్నం
- (B) వీణానాదం
- (C) పండితురాలు
- (D) అజ్ఞాని

52. ఎత్తు - అను పదమునకు వ్యుతిరేకార్థకమేది ?

- (A) పైకి
- (B) పల్లము
- (C) ఎగువకు
- (D) పైకి లేపు

53. సందనోద్యమము - సంధి విడదీసిన పచ్చ రూపమేది ?

- (A) సంద + సుద్యమము
- (B) సందనము + ఉద్యమము
- (C) సందన + ద్యమము
- (D) సందన + ఉద్యమము

54. గంటల ధ్వని - ఏ సమాసమగును ?

- (A) రూపక సమాసము
- (B) ద్విగు సమాసము
- (C) పుట్టి తత్త్వరుష సమాసము
- (D) ద్వితీయ తత్త్వరుష సమాసము

**55.** భక్తి - అను పదమునకు వికృతి ఏది ?

- (A) బత్తి
- (B) ధ్యానము
- (C) ఆరాధన
- (D) భధి

**56.** నిర్వల పాట పాడుచున్నది - ఈ వాక్యము ఏ కాలమునకు చెందినది ?

- (A) భవిష్యత్త కాలం
- (B) భూత కాలం
- (C) ప్రతిష్ఠాన కాలం
- (D) ప్రవేషీ కావు

**57.** రెండు ప్రాకారములు - అనునది ఏ సమానము ?

- (A) బహుంగ్రీహి
- (B) ద్విగు సమానం
- (C) ద్వాంద్వ సమానం
- (D) ఎ.ప్రా. కర్నూళారయము

**58.** పర + ఉపకారము - సంధి కలిపిన పచ్చ రూపమేది ?

- (A) పరోపకారము
- (B) పరఉపకారము
- (C) పరోపాకారము
- (D) పరోపఖారము

**59.** క్రింది వానిలో సమాపక క్రియ ఏది ?

- (A) వెదుకుతూ
- (B) తెలుపు
- (C) గోహాత
- (D) జాలిపడింది

**60.** కర్త, కర్మ, క్రియ పరసగా పచ్చన వాక్యమేది ?

- (A) పూజిత చదువు చున్నది రాఘాయణము.
- (B) పూజిత రాఘాయణము చదుపుచున్నది.
- (C) రాఘాయణము చదువు చున్నది పూజిత.
- (D) చదువు చున్నది పూజిత రాఘాయణము.

## ENGLISH

- 61.** Task : Fill in the blanks choosing the suitable words.
- (i) I want a cup of \_\_\_ coffee.  
(strong/powerful)
- (ii) He is a \_\_\_ smoker. (heavy/big)

The task in the box tests the learner's ability in :

- (A) idiomatic use  
(B) spelling  
(C) pronunciation  
(D) collocation

- 62.** The closing phrase of a formal letter is :  
 (A) Yours faithfully  
 (B) Your's faithfully  
 (C) Yours Faithfully  
 (D) Your's Faithfully

- 63.** Which is not a sub-skill of speaking ?  
 (A) Naturality  
 (B) Inefficiency  
 (C) Accuracy  
 (D) Fluency

- 64.** He gave me \_\_\_\_ useful book.  
 (A) some                    (B) a  
 (C) an                    (D) the

- 65.** We have a holiday \_\_\_\_ Christmas.  
 (A) for                    (B) on  
 (C) in                    (D) at

- 66.** Down went the bell with a gurgling sound.  
 (1)                        (2)                        (3)                        (4)

- Which part of the above sentence functions as the subject ?  
 (A) 4                            (B) 1  
 (C) 2                            (D) 3

- 67.** Priya : \_\_\_\_ I come in, Sir ?

- Teacher : Yes, Priya, why are you so late ?  
 (A) Might  
 (B) Will  
 (C) Shall  
 (D) May

**SET : D**

68. Mr. Patel is a \_\_\_\_\_ doctor.
- (A) handsome young tall Indian  
(B) young handsome tall Indian  
(C) Indian handsome young tall  
(D) handsome tall young Indian
69. Which of the following is correctly punctuated ?
- (A) Oh God save me.  
(B) Oh God, save me.  
(C) Oh God ! Save me.  
(D) Oh God. Save me.
70. She has been living here \_\_\_\_\_.  
(A) since the last four years  
(B) for four years  
(C) since four years  
(D) from four years
71. \_\_\_\_\_ were absent.
- (A) You, I & he  
(B) He, I & you  
(C) You, he & I  
(D) I, he & you

**OTET/I/15**

72. The boy is both clever and handsome. It is a \_\_\_\_\_ sentence.
- (A) imperative  
(B) simple  
(C) complex  
(D) compound
73. Mr. Das lives \_\_\_\_\_.  
(A) above upstairs  
(B) on upstairs  
(C) upstairs  
(D) in upstairs
74. Dividing a sentence into sense groups while reading is called :
- (A) intonation  
(B) chunking  
(C) cluster  
(D) stroke

75. Teaching of English in India as a second language has been very important and inevitable since :
- English is a link and international language.
  - India is a multilingual nation.
  - Indian language books are mostly written in English.
  - English is a foreign language.
76. The substitution table in teaching English is associated with \_\_\_\_\_ stage.
- application
  - introduction
  - presentation
  - comprehension
77. You are a teacher and doing free composition in class-IV. Your activity will result in :
- making a number of mistakes by the children.
  - discouraging children from writing further.
  - increasing correction work for the teacher.
  - All of these.

78. Chorus reading in teaching a poem is done usually :
- at the end of the lesson.
  - before introducing the poem.
  - after the introduction.
  - during teaching the lesson.
79. Put ‘✓’ mark / ‘✗’ mark in the box if the statement is RIGHT/WRON
- |  |
|--|
| (i) Liquids do not have definite shape. <input type="checkbox"/> |
| (ii) Ice is lighter than water. <input type="checkbox"/>         |
- The test item inside the box is \_\_\_\_.
- Completion type
  - Recall type
  - Recognition type
  - Matching type
80. The aim of teaching English language is to acquire the knowledge of \_\_\_\_\_.
- language skills
  - grammar
  - words and phrases
  - s

## SET : D

Read the passage carefully and answer the following (5) five questions from 81 to 85 choosing the correct alternatives given.

Among the chief sources of education available to Tagore, was a quiet garden, adjoining his family house. Here, he used to spend much of his time absorbing the peace and beauty of nature. It was through this early contact with the nature, he acquired that serenity of mood which distinguished him all his life. It was in this garden too that he came to understand that principle of harmony was at work throughout the universe. At the same time, he formed the habit of observing and reflecting on things.

81. Tagore spent much of his time in the garden adjoining his family house \_\_\_\_\_.

- (A) plucking flowers and enjoying their smell.
- (B) loitering and singing.
- (C) enjoying natural peace and beauty.
- (D) sleeping and dreaming.

82. By spending most of his time in the garden Tagore developed the habit of.

- (A) meditating everyday
- (B) taking life easy
- (C) being absorbed in poetic thoughts
- (D) observing things carefully

OTET/I/15

83. To the great poet, the garden adjoining his family house was a \_\_\_\_\_

- (A) convenient playground.
- (B) source of pleasure and entertainment.
- (C) beautiful place for writing poetry.
- (D) means of education.

84. The garden adjoining to the poet's family house is described as.

- (A) noisy
- (B) beautiful
- (C) quiet
- (D) thrilling

85. The phrase 'serenity of mood' in the passage means \_\_\_\_\_ mood.

- (A) calm and quiet
- (B) angry
- (C) rivalry
- (D) retaliating

Read the passage given below and answer the questions (86 to 90) that follow selecting the most appropriate alternative for each.

Most paper comes from wood. First trees are cut down and the logs are taken to the paper mill. There, the logs are washed and cut into small pieces. These pieces are then put into ‘pulp digesters’ where they are broken down by steam and chemicals. This process releases wood fibre. This is mixed with dyes to form wood pulp which is then passed through screens to remove the hard pieces which have not dissolved.

The wood pulp is fed into a paper-making machine. A pump sprays a thin layer of the liquid paper pulp into a moving wire screen.

As the pulp is carried along by the screen, the water in it slowly drains and the wood pulp slowly forms into paper. After this, the wet paper is passed through heated rollers which press and dry it. The dried paper is rolled into huge bundles and sent out for various uses.

**86.** When the logs first arrive at the mill, \_\_\_\_\_.

- (A) they are cut into small pieces
- (B) they are put into pulp digesters
- (C) they are washed
- (D) they are passed through the screens

- 87.** The dyes are added \_\_\_\_\_.
- (A) after the pulp passes through the screen.
  - (B) after the fibre is released.
  - (C) after cutting the wood into pieces.
  - (D) after the pulp is fed into a paper-making machine.
- 88.** A pump \_\_\_\_\_.
- (A) spreads the paper pulp on the wire screen.
  - (B) removes the hard pieces of wood.
  - (C) flattens the paper.
  - (D) adds dyes to the wood pulp.
- 89.** The heated rollers are used \_\_\_\_\_.
- (A) to bundle the paper
  - (B) to cut the paper
  - (C) to dry the paper
  - (D) to dye the paper
- 90.** The passage describes the process of \_\_\_\_\_.
- (A) making wood pulp
  - (B) chopping trees into logs
  - (C) releasing wood fibres from paper pulp
  - (D) making paper from wood

**(MATHEMATICS)**

**91.** ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରେ ଜ୍ୟାମିତି ପଢାଇବା ପାଇଁ କେଉଁ ପଦ୍ଧତି ଅବଳମ୍ବନ କରାଯାଏ ?

- (A) ଆରୋଦ୍ଧ ଓ ସଂଶୋଷଣ
- (B) ବିଶେଷଣ ଓ ସଂଶୋଷଣ
- (C) ଆରୋଦ୍ଧ ଓ ଅବରୋଦ୍ଧ
- (D) ବିଶେଷଣ ଓ ଆରୋଦ୍ଧ

**92.** କେଉଁଟି ଗଣିତ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକରେ ନଥାଏ ?

- (A) ଜ୍ୟାମିତିକ ଚିତ୍ର ଓ ଗ୍ରାଫ୍
- (B) ସମାଧିତ ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ
- (C) ଅଭ୍ୟାସ ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ
- (D) ଶିକ୍ଷଣ ପଦ୍ଧତି

**93.** ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଗଣିତ ଶିକ୍ଷାଦାନର କେଉଁ ପଦ୍ଧତି ଅଧିକ ଶିଶୁ-କୈନ୍ଦ୍ରିକ ଅଟେ ?

- (A) କ୍ଲୀଡ଼ିଆ
- (B) ବିଶେଷଣ
- (C) ସଂଶୋଷଣ
- (D) ଆରୋଦ୍ଧ-ଅବରୋଦ୍ଧ

**91.** What method is adopted for teaching Geometry at the primary stage ?

- (A) Induction and Synthesis
- (B) Analysis and Synthesis
- (C) Induction and Deduction
- (D) Analysis and Induction

**92.** What is **not** there in mathematics text book ?

- (A) Geometrical figures and graphs
- (B) Worked out problems
- (C) Practice problems
- (D) Methods of learning

**93.** Which of the following methods of teaching mathematics is more child centred ?

- (A) Play way
- (B) Analysis
- (C) Synthesis
- (D) Inductive-deductive

ରଫ୍ସ କାମପାଇଁ ସ୍ଥାନ / SPACE FOR ROUGH WORK

94. 30 ର ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଗଣନ ସଂଖ୍ୟାଟି \_\_\_\_\_ ।  
ଏହା କି ପ୍ରକାର ପ୍ରଶ୍ନ ?

- (A) ବୃଦ୍ଧିକଳ୍ପ
- (B) ସ୍ଵର୍ଗ ଉତ୍ତର ମୂଲକ
- (C) ସମାପନ ମୂଲକ
- (D) ବିଦୃଷ ମୂଲକ

95. ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ଗୋଟିଏ ଶିଶୁ ଗୁଣନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ବାରମ୍ବାର ଭୁଲ କରୁଛି ।  
ଏହାର କାରଣ ଜାଣିବାପାଇଁ କି ପ୍ରକାର ପରୀକ୍ଷଣ କରାଯିବ ?

- (A) ନୈଦାନିକ
- (B) ଗଠନ ମୂଲକ
- (C) କୃତୀ
- (D) ଏକକ

96. ଜଣେ ଛୁଟ୍ଟାରୁ, ପରିଷ୍କାର ଓ ନିର୍ଭୂଲ ଭାବରେ ଜ୍ୟାମିତିକ ଚିତ୍ର ଓ ଗ୍ରାଫ୍ ଅଙ୍କନ କରିପାରୁଛନ୍ତି । ସେ ଗଣିତ ଶିକ୍ଷଣର କେଉଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଳ କରିଛନ୍ତି ?

- (A) ଜ୍ଞାନାମ୍ବକ
- (B) ବୋଧ
- (C) କ୍ରିୟାମ୍ବକ
- (D) ଏ ସମସ୍ତ

94. The counting number preceding 30 is \_\_\_\_\_. What type of question is it ?

- (A) Multiple choice
- (B) Short answer type
- (C) Completion type
- (D) Recognition type

95. A child of class II regularly makes mistake in multiplication. To know its cause, what type of test is to be done ?

- (A) Diagnostic
- (B) Formative
- (C) Achievement
- (D) Unit

96. A pupil is able to draw geometrical figures and graphs neatly and correctly. What objective of teaching mathematics has he achieved ?

- (A) Knowledge
- (B) Understanding
- (C) Psycho-motor
- (D) All of these

**SET :**

୨୭.  $1 \times 2 \times 3 \times \dots \times 29 \times 30$  ର  
ଶୁଣିଲାର ଶେଷ ଭାଗରେ କେତୋଟି ୦  
(ଜାନ) ଅଛି ?



**୨୯.** ଦୁଇଟି କ୍ରମିକ ଅଯ୍ୟାର ସଂଖ୍ୟାର ବର୍ଣ୍ଣର  
ବିଯ୍ୱାଗ ଫଳ, ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁ ସଂଖ୍ୟାଦ୍ୱାରା  
ସର୍ଵଦା ବିଭାଜ୍ୟ ?

- (A) 8      (B) 3  
(C) 6      (D) 7

**୨୯.**  $\frac{2}{5}$  ର ଯୋଗାମ୍ବକ ବିଲୋମୀ ଓ ଗୁଣନାମ୍ବକ  
ବିଲୋମୀର ଗୁଣପଦ୍ଧତି କେତେ ?



OTET/I/15

**97.** What is the number of 0's (zeroes) that occur at the last part of the product of  $1 \times 2 \times 3 \times \dots \times 29 \times 30$  ?



**98.** By which of the following numbers the difference between the squares of the two consecutive odd numbers is always divisible ?

- (A) 8      (B) 3  
(C) 6      (D) 7

**99.** What is the product of the additive inverse and multiplicative inverse of  $\frac{2}{5}$ ?



ରଫ୍ଟୁ କାମପାଇଁ ସ୍ଥାନ / SPACE FOR ROUGH WORK

- 100.** 10 ବର୍ଷ ପୂର୍ବ ଶବ୍ଦିନର ବୟସ ଅଜୟ  
ବୟସର ଦୁଇଗୁଣ ଥିଲା । ଯଦି 10 ବର୍ଷ  
ପରେ ଶବ୍ଦିନର ବୟସ 40 ବର୍ଷ ହେବ,  
ତେବେ ଅଜୟର ବର୍ତ୍ତମାନ ବୟସ  
କେତେ ?

(A) 15                          (B) 20  
(C) 10                          (D) 30

- 101.** ଯଦି  $x(x + y + z) = 26$ ,  $y(x + y + z) = 19$   
ଏବଂ  $z(x + y + z) = 124$  ହୁଏ, ତେବେ  $x$ ର  
ମାନ କେଟେ ହେବ ?

- 102.**  $7^n = K$  କେତୁରେ, 'K' ଲାଗି ନିମ୍ନୟ କେଉଁ  
ମାନ ନେଲେ, 'n' ଏକ ସ୍ଥାଭାବିକ ସଂଖ୍ୟା  
ହେବ ?

(A) 2401      (B) 543  
(C) 839      (D) 1983

- 100.** 10 years ago the age of Sachin was twice the age of Ajaya. If 10 years hence, Sachin will be 40 years old, then what is the present age of Ajaya ?

(A) 15      (B) 20  
 (C) 10      (D) 30

- 101.** If  $x(x + y + z) = 26$ ,  $y(x + y + z) = 19$   
and  $z(x + y + z) = 124$ , then what is  
the value of  $x$  ?

(A) 2      (B) 5  
(C) 4      (D) 3

- 102.** For what value of 'K' in  $7^n = K$ , 'n' will be a Natural number ?

(A) 2401      (B) 543  
 (C) 839      (D) 1983

ରଫ୍ଟ୍ କାମପାଇଁ ସ୍ଥାନ / SPACE FOR ROUGH WORK

**SET : D**

**OTET/I/15**

**103.**  $a^2 - 3a + 1 = 0$  ଦ୍ୱାରା,  $a^3 + \frac{1}{a^3}$  ର ମାନ କେତେ ?

- |        |        |
|--------|--------|
| (A) 24 | (B) 15 |
| (C) 18 | (D) 21 |

**104.**  $\frac{1}{1+a^{n-m}} + \frac{1}{1+a^{m-n}}$  ର ମାନ କେତେ ?

- |         |       |
|---------|-------|
| (A) 2.5 | (B) 1 |
| (C) 1.5 | (D) 2 |

**105.** ଉଣେ ଦୋକାନୀ ଗୋଟିଏ ବସ୍ତୁର କ୍ରୟାମରେ 30% ବଡାଇ ଦାମ ଲେଖନ୍ତି ଓ 10% ରିହାଟି ଦେଇ ବସ୍ତୁଟି ବିକ୍ରି କରନ୍ତି । ତେବେ ସେ ଶତକଢ଼ା କେତେ ଲାଭ ପାଆନ୍ତି ।

- |                        |                        |
|------------------------|------------------------|
| (A) 17 %               | (B) 10 %               |
| (C) $12\frac{1}{2} \%$ | (D) $15\frac{1}{2} \%$ |

**103.** If  $a^2 - 3a + 1 = 0$ , then what is the value of  $a^3 + \frac{1}{a^3}$  ?

- |        |        |
|--------|--------|
| (A) 24 | (B) 15 |
| (C) 18 | (D) 21 |

**104.** What is the value of  $\frac{1}{1+a^{n-m}} + \frac{1}{1+a^{m-n}}$  ?

- |         |       |
|---------|-------|
| (A) 2.5 | (B) 1 |
| (C) 1.5 | (D) 2 |

**105.** A shopkeeper marks on the article bought by him at 30% above the cost price and allows a discount of 10% while selling it. What percentage of profit he gets ?

- |                        |                        |
|------------------------|------------------------|
| (A) 17 %               | (B) 10 %               |
| (C) $12\frac{1}{2} \%$ | (D) $15\frac{1}{2} \%$ |

ରଫ୍ କାମପାଇଁ ସ୍ଥାନ / SPACE FOR ROUGH WORK

- 106.**  $(x - 3)$  ଜଣ ଲୋକଙ୍କ ଦୂରା  $(2x + 1)$  ଦିନରେ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟର ପରିମାଣ  
ଓ  $(2x + 1)$  ଜଣ ଲୋକଙ୍କ ଦୂରା  $(x + 4)$  ଦିନରେ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟର ପରିମାଣର  
ଅନୁପାତ  $3 : 10$  ହେଲେ,  $x$  ର ମାନ  
କେତେ ?



- 108.** ଗୋଟିଏ ଗାଡ଼ି ଘଣ୍ଟାପ୍ରତି  $x$  କି.ମି. ବେଗରେ,  
 $y$  ଘଣ୍ଟାରେ  $z$  କି.ମି. ଦୂରତା ଅତିକ୍ରମ  
କରେ । ଏହିପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସଂପର୍କଗୁଡ଼ିକ  
ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଠିକ୍ ନୁହେଁ ?

(A)  $x \propto y$  ( $z$  ସ୍ଥିର)

(B)  $x \propto \frac{1}{y}$  ( $z$  ସ୍ଥିର)

(C)  $x \propto z$  ( $y$  ସ୍ଥିର)

(D)  $y \propto z$  ( $x$  ସ୍ଥିର)

- 106.** If the work done by  $(x - 3)$  men in  $(2x + 1)$  days and the work done by  $(2x + 1)$  men in  $(x + 4)$  days are in the ratio  $3 : 10$ , then what is the value of  $x$  ?

- 107.** What is the difference between the cube root of 1728 and negative square root of 289?

- 108.** A vehicle, moving with a speed of  $x$  km/hr. covers  $z$  km in  $y$  hours.  
 Which of the following is not correct in respect of the statement ?

(A)  $x \propto y$  ( $z$  is constant)

(B)  $x \propto \frac{1}{y}$  ( $z$  is constant)

(C)  $x \propto z$  ( $y$  is constant)

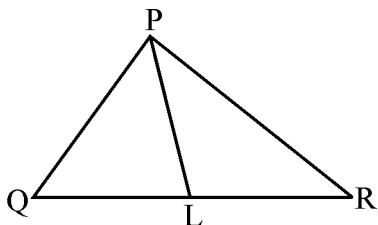
(D)  $y \propto z$  ( $x$  is constant)

ରଘୁ କାମପାଇଁ ସ୍ଥାନ / SPACE FOR ROUGH WORK

## SET : D

- 109.** କେତେ ମୂଲଧନ ଉପରେ ବାର୍ଷିକ 10%  
ହାରରେ 2 ବର୍ଷର ଦକ୍ତରୁଛି ସୁଧ ଅପେକ୍ଷା  
3 ବର୍ଷର ଦକ୍ତରୁଛି ସୁଧ ₹ 121.00 ଅଧିକ  
ହେବ ?  
(A) ₹ 2,000  
(B) ₹ 1,000  
(C) ₹ 1,200  
(D) ₹ 1,500

- 110.** ଉତ୍ତର ଦିତ୍ତରେ  $\Delta PQR$  ର  $\angle QPR$  କୁ  $\overline{PL}$   
ସମଦିଖଣ୍ଡ କରେ ଏବଂ L ବିନ୍ଦୁ  $\overline{QR}$  ଉପରେ  
ଅବସ୍ଥିତ । ଯଦି  $m\angle Q = 70^\circ$  ଏବଂ  
 $m\angle LPR = 28^\circ$  ହୁଏ, ତେବେ  $m\angle PLQ$   
କେତେ ?

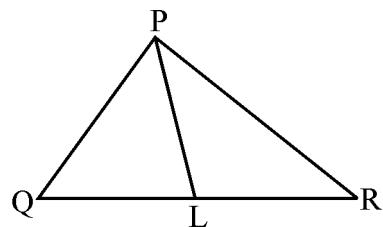


- (A)  $82^\circ$   
(B)  $52^\circ$   
(C)  $56^\circ$   
(D)  $68^\circ$

## OTET/I/15

- 109.** On what principal at the rate of 10%  
per annum, the difference between  
the compound interests for 3 years  
and 2 years is ₹ 121.00 ?  
(A) ₹ 2,000  
(B) ₹ 1,000  
(C) ₹ 1,200  
(D) ₹ 1,500

- 110.** In the given diagram,  $\overline{PL}$  bisects  
 $\angle QPR$  of  $\Delta PQR$  and L lies on  $\overline{QR}$ .  
If  $m\angle Q = 70^\circ$  and  $m\angle LPR = 28^\circ$ ,  
then what is  $m\angle PLQ$  ?



- (A)  $82^\circ$   
(B)  $52^\circ$   
(C)  $56^\circ$   
(D)  $68^\circ$

---

ରଫ୍ କାମପାଇଁ ସ୍ଥାନ / SPACE FOR ROUGH WORK

- 111.** P Q

ଦଉ ବ୍ରିତ୍ତରେ, C ବୃତ୍ତର  $\overline{PQ}$  ଏକ ବ୍ୟାସ ।  
 $C_1$ ,  $C_2$  ଓ  $C_3$  ବୃତ୍ତ ଟିନୋଟିର କେନ୍ଦ୍ର  
ଯଥାକ୍ତମେ K, L ଓ M ଏବଂ ଉକ୍ତ ବିନ୍ଦୁ  
ତ୍ରୟ  $\overline{PQ}$  ଉପରେ ଅବସ୍ଥିତ ।  $C$ ,  $C_1$  ଓ  $C_2$   
ବୃତ୍ତ ତ୍ରୟର ପରିଧି ଯଥାକ୍ତମେ  $18\pi$ ,  $4\pi$  ଓ  
 $6\pi$  ସେ.ମି. ହେଲେ,  $C_3$  ବୃତ୍ତର ପରିଧି  
କେତେ ସେ.ମି. ?

- (A)  $5\pi$       (B)  $8\pi$   
(C)  $7\pi$       (D)  $6\pi$

112. ABCD ସାମନ୍ତରିକ ଚିତ୍ରରେ କଣ୍ଠୀ  $\overline{AC}$   
 ଓ  $\overline{BD}$  ପରସ୍ପରକୁ ‘O’ ବିନ୍ଦୁରେ ଛେଦ  
 କରନ୍ତି । ଯଦି E, F, G ଏବଂ H ଯଥାକ୍ତମେ  
 $\overline{AO}$ ,  $\overline{DO}$ ,  $\overline{CO}$  ଏବଂ  $\overline{BO}$  ର ମଧ୍ୟବିନ୍ଦୁ  
 ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ  $(EF + FG + GH + HE)$   
 ଓ  $(AD + DC + CB + BA)$  ର ଅନୁପାତ  
 କେତେ ହେବ ?

- (A)  $4 : 5$       (B)  $1 : 2$   
 (C)  $2 : 3$       (D)  $3 : 4$

111. P Q

In the given diagram,  $\overline{PQ}$  is a diameter of the circle C. K, L and M are the centres of the circles  $C_1$ ,  $C_2$  and  $C_3$  respectively and the said points are situated on  $\overline{PQ}$ . If the circumferences of the circles C,  $C_1$  and  $C_2$  are  $18\pi$ ,  $4\pi$  and  $6\pi$  cm respectively, then what is the circumference of the circle  $C_3$  in cm ?

- (A)  $5\pi$       (B)  $8\pi$   
 (C)  $7\pi$       (D)  $6\pi$

- 112.** ABCD is a parallelogram and the diagonals  $\overline{AC}$  and  $\overline{BD}$  intersect at 'O'. If E, F, G and H are the mid-points of  $\overline{AO}$ ,  $\overline{DO}$ ,  $\overline{CO}$  and  $\overline{BO}$  respectively, then what is the ratio of  $(EF + FG + GH + HE)$  and  $(AD + DC + CB + BA)$  ?

- (A) 4 : 5      (B) 1 : 2  
(C) 2 : 3      (D) 3 : 4

ରୂପ କାମପାଇଁ ସ୍ଥାନ / SPACE FOR ROUGH WORK

113. ତ୍ର୭ୁଙ୍କ ABC ରେ  $\overline{AM}$  ମଧ୍ୟମାର ମଧ୍ୟବିନ୍ଦୁ  
R,  $\overrightarrow{BR}$  ଓ  $\overline{AC}$  ପରସ୍ପରକୁ 'S' ବିନ୍ଦୁରେ  
ଛେବ କରନ୍ତି, ତେବେ ନିମ୍ନେ କେଉଁଠି AS  
ସହିତ ସମାନ ?

- (A)  $\frac{3}{4} AC$       (B)  $\frac{1}{2} AC$   
(C)  $\frac{1}{3} AC$       (D)  $\frac{1}{4} AC$

114.  $\Delta ABC \sim \Delta DEF$ ,  $AB = 9.1$  ସେ.ମି.  
ଏବଂ  $DE = 6.5$  ସେ.ମି. | ଯଦି  $\Delta DEF$  ର  
ପରିସୀମା 25 ସେ.ମି. ହୁଏ, ତେବେ  
 $\Delta ABC$  ର ପରିସୀମା କେତେ ସେ.ମି. ?

- (A) 40      (B) 35  
(C) 28      (D) 42

115. ଯଦି ଦୁଇଟି ତ୍ର୭ୁଙ୍କର କ୍ଷେତ୍ରଫଳର ଅନୁପାତ  
ଉକ୍ତ ତ୍ର୭ୁଙ୍କ ଦୃୟୁର ଭୂମି ଦୃୟୁର ଦେଖିର  
ଅନୁପାତ ସହ ସମାନ ହୁଏ, ତେବେ  
ସେମାନଙ୍କ ଅନୁରୂପ ଉଚ୍ଚତା ଦୃୟୁର  
ଅନୁପାତ କେତେ ?

- (A) 1 : 1      (B) 2 : 1  
(C) 1 : 2      (D) 4 : 3

113. In triangle ABC,  $\overline{AM}$  is the median  
and R is the mid-point of  $\overline{AM}$ ,  $\overrightarrow{BR}$   
and  $\overline{AC}$  intersect each other at S.  
Which of the following is equal to AS ?

- (A)  $\frac{3}{4} AC$       (B)  $\frac{1}{2} AC$   
(C)  $\frac{1}{3} AC$       (D)  $\frac{1}{4} AC$

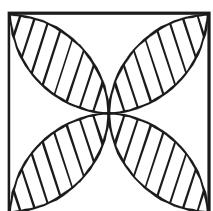
114.  $\Delta ABC \sim \Delta DEF$ ,  $AB = 9.1$  cm and  
 $DE = 6.5$  cm, if the perimeter of  
 $\Delta DEF = 25$  cm, what is the perimeter  
of  $\Delta ABC$  in cm ?

- (A) 40      (B) 35  
(C) 28      (D) 42

115. If the ratio of the areas of two  
triangles is equal to the ratio of their  
bases, then what is the ratio of their  
corresponding heights ?

- (A) 1 : 1      (B) 2 : 1  
(C) 1 : 2      (D) 4 : 3

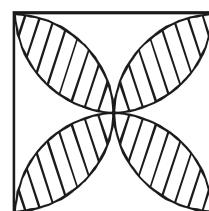
- 116.** ଦଉଚିତ୍ରରେ 2 ସେ.ମି. ଦୀର୍ଘ ବାହୁ ବିଶିଷ୍ଟ  
ଏକ ବର୍ଣ୍ଣକ୍ଷେତ୍ର ଭିତରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବାହୁକୁ  
ବ୍ୟାସ ନେଇ ଚାରୋଟି ଅର୍ଦ୍ଧବୃତ୍ତ ଅଙ୍କିତ  
ହୋଇଛି । ଫଳରେ ଏକ ଚାରି ପାଖୁଡ଼ା  
ବିଶିଷ୍ଟ ଫୁଲଟିଏ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ଓ ଏହାକୁ  
ରେଖାଙ୍କନ ଦ୍ୱାରା ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।  
ରେଖାଙ୍କିତ କ୍ଷେତ୍ରର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ କେତେ ରତ୍ନ  
ସେ.ମି. ?



- (A)  $\pi - 4$       (B)  $2\pi - 4$   
(C)  $4 - 2\pi$       (D)  $4 - \pi$

- 117.** ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଗଣିତ ପଢାଯିବା  
ଉଚ୍ଚିତ୍ କାହିଁକି ?
- (A) ଗଣିତ ଜ୍ଞାନ ବିନା ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ  
ଥିବା ଅନ୍ୟ ବିଷୟ ବୁଝି ହେବ ନାହିଁ  
(B) ଦେଇନଦିନ ଜୀବନରେ ଗଣିତର  
ବଦୁଳ ବ୍ୟବହାର  
(C) ଗଣିତ ଜ୍ଞାନ ବିନା ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା  
ଅସ୍ଥମ୍ୟ  
(D) ଗଣିତର ନିଜୟ ଭାଷା ଅଛି

- 116.** In the given figure, each side of the square is 2 cm long. Four semicircles are drawn inside the square taking each of the sides as diameter. Thus a flower of four petals is formed which is shown by shading. What is the area of the shaded region in sq.cm ?



- (A)  $\pi - 4$       (B)  $2\pi - 4$   
(C)  $4 - 2\pi$       (D)  $4 - \pi$

- 117.** Why should mathematics be taught in primary schools ?
- (A) Other subjects in the curriculum cannot be understood without mathematical knowledge.  
(B) Too much use of mathematics in daily life.  
(C) Higher education is impossible without the knowledge of mathematics.  
(D) Mathematics has its own language.

ରଫ୍ କାମପାଇଁ ସ୍ଥାନ / SPACE FOR ROUGH WORK

**SET : D****OTET/I/15**

118. ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ଥିବା କେଉଁ ବିଷୟ ସହ ଗଣିତର ସହ-ସଂପର୍କ ଅଛି ?

- (A) ସାଧାରଣ ବିଜ୍ଞାନ
- (B) ପରିବେଶ ଅଧ୍ୟୟନ
- (C) ସାମାଜିକ ପାଠ
- (D) ଏ ସମସ୍ତ

119.  $(a + b)^2$  = କେତେ ? ଏହି ପ୍ରଶ୍ନଟି ଗଣିତ ଶିକ୍ଷାର କେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଉପରେ ଆଧାରିତ ?

- (A) ଜ୍ଞାନ
- (B) ବୋଧ
- (C) ପ୍ରୟୋଗ
- (D) ଏ ସମସ୍ତ

120. ଉଣେ ଶିକ୍ଷକ ଚାରୋଟି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବ୍ରତ୍ତିକର ବିଭିନ୍ନ କଲେ । ସେଇତିକର କୋଣଗୁଡ଼ିକ ମାପ କରି ବ୍ରତ୍ତିକର ଚାରୋଟି କୋଣର ମାପ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସଂପର୍କରେ ଉପନୀତ ହେଲେ । ସେ ଗଣିତ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପାଇଁ କେଉଁ ପଦ୍ଧତି ଅବଳମ୍ବନ କଲେ ?

- (A) ଅବରୋଧ
- (B) ବିଶ୍ଲେଷଣ
- (C) ସଂଶୋଧଣ
- (D) ଆବୋଧ

118. With what subject in the primary school curriculum has mathematics correlation ?

- (A) General Science
- (B) Environmental Studies
- (C) Social Studies
- (D) All of these

119.  $(a + b)^2$  = How much ?

This question is based on which objective of teaching mathematics ?

- (A) Knowledge
- (B) Understanding
- (C) Application
- (D) All of these

120. A teacher constructed four different quadrilaterals. Measured their angles and arrived at the conclusion relating to the relation between measures of four angles of a quadrilateral. What method of teaching mathematics did he follow ?

- (A) Deduction
- (B) Analysis
- (C) Synthesis
- (D) Induction

---

ରଫ୍ କାମପାଇଁ ସ୍ଥାନ / SPACE FOR ROUGH WORK

## (ENVIRONMENTAL SCIENCE)

**121.** ବୃକ୍ଷପାତ ଦୃକ୍ଷିକୋଣରୁ –

ମହାରାଜେଶ୍ୱର : ପୁଣି :: ମାଙ୍ଗଳୋର : \_\_\_\_\_.

- (A) ପାଣାଡ଼ୀ
- (B) ବେଳାଲୁରୁ
- (C) କାରଞ୍ଚାର
- (D) କୋଚି

**122.** ବୃମ୍ବଳ ନଦୀରେ କେଉଁ ନଦୀବନ୍ଧ ଯୋଜନା ରହିଛି ?

- (A) ସର୍ଦ୍ଦାର ସରୋବର
- (B) ଗୋବିନ୍ଦ ସାଗର
- (C) ନାଗାର୍ଜୁନ ସାଗର
- (D) ରାଣ୍ପ୍ରତାପ ସାଗର

**123.** କେଉଁଟି ଏକ ଅର୍ଥକରୀ ଫ୍ରେଶ ନୂହେଁ ?

- (A) ଖୋଟ
- (B) ଆଞ୍ଚୁ
- (C) ମକା
- (D) କପା

**121.** On the basis of rainfall –

Mahabaleshwar : Pune :: Mangalore : \_\_\_\_\_.

- (A) Panaji
- (B) Bengaluru
- (C) Karwar
- (D) Kochi

**122.** Which river valley project is on the river Chambal ?

- (A) Sardar Sarovar
- (B) Govind Sagar
- (C) Nagarjun Sagar
- (D) Rana Pratap Sagar

**123.** Which one is **not** a cash crop ?

- (A) Jute
- (B) Sugarcane
- (C) Maize
- (D) Cotton

**SET : D****OTET/I/15**

**124.** ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁଟି ଗ୍ରୋବରେ ଠିକ୍ ଭାବେ ଦର୍ଶାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ?

- (A) ମହାଦେଶ ଶୁଭିକର ଆକୃତି
- (B) ଶୂନ୍ୟଭୂମି-ରୂପ
- (C) ଦିଗ
- (D) ଅବସ୍ଥା

**125.** କେଉଁ ପ୍ରକାର ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରିବା, ଉଚିଲ ଓ ସମୟ ସାପେକ୍ଷ କିନ୍ତୁ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଦ୍ୱାରା, ନିର୍ଭର ଓ ସହଜ ହୋଇଥାଏ ?

- (A) ଦୀର୍ଘ ଉତ୍ତର ମୂଳକ
- (B) ବର୍ତ୍ତବିକଳ ମୂଳକ
- (C) ଶୂନ୍ୟଭାବ ମୂଳକ
- (D) ଅତିଶୂନ୍ୟ ଉତ୍ତର ମୂଳକ

**126.** ଶ୍ରେଣୀ ଗୃହରେ ‘V’ ଉପତ୍ୟକା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ କେଉଁ ପଦ୍ଧତିଟି ସର୍ବୋକ୍ରମୀୟ ?

- (A) ରେଖାଚିତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ
- (B) ଚିତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ
- (C) ପ୍ରତିରୂପ ପ୍ରଦର୍ଶନ
- (D) ଆଲୋଚନା

**124.** Which of the following **cannot** be properly shown on a globe ?

- (A) Shape of the continents
- (B) Small land forms
- (C) Direction
- (D) Location

**125.** Which of the following types of questions is difficult and time taking to prepare but its evaluation is quick, correct and easy ?

- (A) Long answer type
- (B) Multiple choice type
- (C) Short answer type
- (D) Very short answer type

**126.** Which of the following is the best method of teaching ‘V’ shaped valley in the classroom ?

- (A) Displaying graphical diagrams
- (B) Displaying picture
- (C) Displaying model
- (D) Discussion

**127.** କେଉଁ ଯୋଡ଼ାଟି ଅସମ୍ଭବିତ ?

- (A) ଆଳୁ – ଶ୍ରେଷ୍ଠସାର
- (B) ଘିଅ – ସେୟାର
- (C) ଡାଲି – ଧାତୁସାର
- (D) ଯୋଯ୍ଯାବିନ୍ – ପୁଣ୍ଡିସାର

**128.** କେଉଁଟି ଦେଇ ଆବର୍ଜନା ନୁହେଁ ?

- (A) ଧାତୁମଳ
- (B) କାଗଜ
- (C) ପରିବାଚୋପା
- (D) ଗୋବର

**129.** କେଉଁଟି ଅମ୍ଲବୃଷ୍ଟିର ପ୍ରଭାବ ନୁହେଁ ?

- (A) ଅଙ୍ଗାଳିକା ବିପଦଗ୍ରସ୍ତ ହେବା
- (B) ମାଟିର ଉର୍ବରତା ହୁଏ
- (C) ଜଳଚରଙ୍ଗ ଅଣ୍ଣାନଷ୍ଟ
- (D) ଆଳିଗା ବୃକ୍ଷ

**130.** କେଉଁଟି ତାହାର ସମଗ୍ରିରୀରଦ୍ୱାରା ସ୍ଵାଦ ଜାଣିପାରେ ?

- (A) ଫଳମାଛି
- (B) ମହୁମାଛି
- (C) ମାଛି
- (D) ମାଛ

**127.** Which is the unrelated pair ?

- (A) Potato – Carbohydrates
- (B) Ghee – Fats
- (C) Dal – Minerals
- (D) Soyabean – Proteins

**128.** Which is **not** bio-waste ?

- (A) Slag
- (B) Paper
- (C) Vegetable peels
- (D) Cow-dung

**129.** What is **not** the effect of acid rain ?

- (A) Danger to buildings
- (B) Loss of soil fertility
- (C) Destruction of eggs of aquatic animals
- (D) Algal bloom

**130.** Which one can taste with its entire body ?

- (A) Fruitfly
- (B) Honeybee
- (C) Housefly
- (D) Fish

**131.** ଉକ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ି ଠିକ୍‌ଟିକୁ ସୁବ୍ରାଚାଅ :

- (i) ଉଭିଦ ଉତ୍ସେଦନଦ୍ୱାରା ଜଳୀୟବାଷ୍ପ ବାୟମଶୂଳକୁ ନିଷ୍ପାସିତ କରେ ।
- (ii) ହୃଣା ଏକ ଉଭିଦଙ୍କ ପଦାର୍ଥ ।
- (iii) ଅପୁଷ୍ଟକ ଉଭିଦରେ ମଞ୍ଜିଦ୍ୱାରା ବଂଶବିପ୍ତାର ହୁଏ ।
- (A) (i), (ii) ଓ (iii) ଭୁଲ
- (B) (i) ଓ (ii) ଠିକ୍ କିନ୍ତୁ (iii) ଭୁଲ
- (C) (ii) ଓ (iii) ଠିକ୍ କିନ୍ତୁ (i) ଭୁଲ
- (D) (i) ଓ (iii) ଠିକ୍ କିନ୍ତୁ (ii) ଭୁଲ

**132.** ରିକେଟ୍ସ୍ : ଭିଟାମିନ୍-D :: ସ୍କର୍ବ୍ : \_\_\_\_\_

- ଏହା କେଉଁ ପ୍ରକାରର ପ୍ରଣ୍ଟ ନୁହେଁ ?
- (A) ବୃଦ୍ଧି ମୂଳକ
  - (B) ବୟସନିଷ୍ଟ
  - (C) ନିର୍ଦ୍ଧାରି ଉତ୍ତର ମୂଳକ
  - (D) ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ ମୂଳକ

**133.** କେଉଁ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ନୁହେଁ ?

- (A) ପ୍ରକଳ୍ପ
- (B) ପ୍ରଦର୍ଶନ
- (C) ପରୀକ୍ଷଣ
- (D) ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ

**131.** Read the statements and indicate the correct one :

- (i) Plants release water vapour by transpiration to atmosphere.
- (ii) Resin is a plant product.
- (iii) Non-flowering plants propagate by seeds.
- (A) (i), (ii) and (iii) are wrong.
- (B) (i) and (ii) are correct but (iii) is wrong.
- (C) (ii) and (iii) are correct but (i) is wrong.
- (D) (i) and (iii) are correct but (ii) is wrong.

**132.** Rickets : Vitamin-D :: Scurvy : \_\_\_\_\_

What type of question is **not** it ?

- (A) Selective type
- (B) Objective type
- (C) Fixed response type
- (D) Analogy type

**133.** Which teaching method is **not** child centred ?

- (A) Project
- (B) Demonstration
- (C) Experimentation
- (D) Observation

**134.** ଆମ ରାଜ୍ୟରେ କେଉଁ ଶ୍ରେଣୀରୁ କେଉଁ ଶ୍ରେଣୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଜ୍ଞାନ ଓ ସାମାଜିକ ବିଜ୍ଞାନକୁ ଏକ ସମନ୍ଵିତ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ, ପରିବେଶ ବିଜ୍ଞାନ ଭାବେ ରଖା ଯାଇଥିରୁ ?

- (A) ତୃତୀୟ ରୁ ପଞ୍ଚମ
- (B) ତୃତୀୟ ଓ ଚତୁର୍ଥ
- (C) ଚତୁର୍ଥ ଓ ପଞ୍ଚମ
- (D) ଦ୍ୱିତୀୟ ରୁ ଚତୁର୍ଥ

**135.** କେଉଁ କେଉଁ ଦିନ ପୃଥିବୀର ସମସ୍ତ ଗ୍ରାନରେ ଦିନ ଓ ରାତିର ଅବଧି ସମାନ ହୋଇଥାଏ ?

- (A) ଦୂନ 21 ଓ ଡିସେମ୍ବର 22
- (B) ଦୂନ 21 ଓ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 23
- (C) ଡିସେମ୍ବର 22 ଓ ମାର୍ଚ୍ଚ 21
- (D) ସେପ୍ଟେମ୍ବର 23 ଓ ମାର୍ଚ୍ଚ 21

**136.** 1 kg ବସ୍ତୁଭବିଶିଷ୍ଟ ଏକ ଆୟୁତଘନାକୃତି ବସ୍ତୁ ସମତଳ ଭୂମି ସହ  $30^\circ$  କୋଣରେ ଆନତ ସମତଳରେ 50 cm ଉଚ୍ଚିଲେ ସମାଦିତ କାର୍ଯ୍ୟ କେତେ ଦ୍ରୁଳ୍ ହେବ ?

$$(g = 10 \text{ m/s}^2)$$

- |         |                          |
|---------|--------------------------|
| (A) 2.5 | (B) $5\sqrt{3}$          |
| (C) 5   | (D) $\frac{5}{\sqrt{3}}$ |

**134.** From which class to which class in our State are Science and Social Science integrated as Environmental Science in the curriculum ?

- (A) Class – III to Class – V
- (B) Class – III & Class – IV
- (C) Class – IV & Class – V
- (D) Class – II to Class – IV

**135.** On which days the durations of the day and the night are equal at all places on the earth ?

- (A) 21 June & 22 December
- (B) 21 June & 23 September
- (C) 22 December & 21 March
- (D) 23 September & 21 March

**136.** How much joule of work shall be done by a rectangular object of mass 1 kg when it slides down 50 cm on an inclined plane making an angle of  $30^\circ$  with the horizontal ground ?

$$(g = 10 \text{ m/s}^2)$$

- |         |                          |
|---------|--------------------------|
| (A) 2.5 | (B) $5\sqrt{3}$          |
| (C) 5   | (D) $\frac{5}{\sqrt{3}}$ |

## SET : D

137. ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ‘A’ ଠାରୁ ବାହାରି ନିଜର ଠିକ୍ ବାମ ଦିଗରେ ଥିବା ସଳଖ ରାସ୍ତାରେ 5 km ଗତି କରି ‘B’ ଠାରେ ପର୍ଯୁଅଇଲେ । ସେଠାରୁ ଠିକ୍ ନିଜର ତାହାଶ ଦିଗରେ ଥିବା ଅନ୍ୟଏକ ସଳଖ ରାସ୍ତାରେ 12 km ଗତି କରି ‘C’ ସ୍ଥାନରେ ପର୍ଯୁଅଇଲେ । ‘A’ ଠାରୁ ‘C’ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କର ବିମ୍ବାପନ କେତେ ?

- (A) 17 km                   (B) 5 km  
 (C) 12 km                   (D) 13 km

138. ଛାତପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିବା ଲୁହାଚଦର ଉପରେ କେଉଁଠିର ଲେପ ଦିଆଯାଇଥାଏ ?

- (A) Pb                       (B) Al  
 (C) Sn                       (D) Zn

139. (i) ଏକ ପଦାର୍ଥ ଗଲନାଙ୍କ ଏବଂ ତରଳାଙ୍କ ଏକା ଅଟେ ।

(ii) ଏକ ପଦାର୍ଥ ସ୍ଫୁରନାଙ୍କ ଏବଂ ହିମାଙ୍କ ଏକା ଅଟେ ।

(iii) ଏକ ପଦାର୍ଥ ଗଲନର ଉପାଦ ଏବଂ ତରଳନର ଉପାଦ ଏକା ଅଟେ ।

ଉପରୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ :

- (A) (i), (ii) ଓ (iii) ତୁଳି  
 (B) (i) ଠିକ୍, (ii) ଓ (iii) ତୁଳି  
 (C) (ii) ଠିକ୍, (i) ଓ (iii) ତୁଳି  
 (D) (iii) ଠିକ୍, (i) ଓ (ii) ତୁଳି

## OTET/I/15

137. A person started from ‘A’ and covered a distance of 5 km on a straight road exactly on his left and reached ‘B’. From there he moved a distance of 12 km on another straight road exactly on his right and reached ‘C’. What is his displacement from ‘A’ to ‘C’ ?

- (A) 17 km                   (B) 5 km  
 (C) 12 km                   (D) 13 km

138. Iron sheets used for making roofs are coated with which one ?

- (A) Pb                       (B) Al  
 (C) Sn                       (D) Zn

139. (i) The melting point and the liquefaction point of a substance are the same.

(ii) The boiling point and the freezing point of a substance are the same.

(iii) The product of melting and that of liquefaction are the same.

Out of the above :

- (A) (i), (ii) & (iii) are wrong.  
 (B) (i) is correct; (ii) & (iii) are wrong.  
 (C) (ii) is correct; (i) & (iii) are wrong.  
 (D) (iii) is correct; (i) & (ii) are wrong.

Contd.

**140.** ତଳେ ଚିନୋଟି ଉକ୍ତି ଦିଆଯାଇଛି :

- (i) ପରିବେଶ, ପରିସଂଗ୍ରାମ ନେଇ ଗଠିତ ।
- (ii) ପରିବେଶ, ଉଭୟ ଜୀବିକ ଏବଂ ସାମାଜିକ ଉପାଦାନ ଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ଗଠିତ ।
- (iii) ପରିବେଶ, ଉଭୟ ସାମାଜିକ ଏବଂ ପ୍ରାକୃତିକ ଉପାଦାନ ଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ଗଠିତ ।

ଉପରୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ :

- (A) (i), (ii) ଓ (iii) ତୁଳି
- (B) (i) ଠିକ୍ ଏବଂ (ii) ଓ (iii) ତୁଳି
- (C) (ii) ଠିକ୍ ଏବଂ (i) ଓ (iii) ତୁଳି
- (D) (iii) ଠିକ୍ ଏବଂ (i) ଓ (ii) ତୁଳି

**141.** ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପରିଷାର ପରିଲ୍ଲନ୍ତା ଭିନ୍ନ-ଭିନ୍ନ ମାତ୍ରାରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହାର ମାପନ ନିମ୍ନେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଠି ସର୍ବୋତ୍ତମ ସାଧନୀ ଅଟେ ?

- (A) ପ୍ରଶ୍ନ ରୁକ୍ଷ
- (B) ଚେକ୍-ଲିଷ୍ଟ
- (C) ଘଟଣା ବୃତ୍ତାନ୍ତ
- (D) ରେଟିଂ ସ୍କେଲ

**140.** Three statements are given below :

- (i) Ecosystems constitute the environment.
- (ii) Both biological and social elements constitute the environment.
- (iii) Both social and natural elements constitute the environment.

Out of the above :

- (A) (i), (ii) and (iii) are wrong.
- (B) (i) is correct and (ii) and (iii) are wrong.
- (C) (ii) is correct and (i) and (iii) are wrong.
- (D) (iii) is correct and (i) and (ii) are wrong.

**141.** In the primary schools cleanliness among children is observed in different degrees. Which one of the following tools is most suitable to measure it ?

- (A) Questionnaire
- (B) Check-list
- (C) Case-study
- (D) Rating scale

**SET : D**

- 142.** କେଉଁଟି ଦୀଘ୍ ଉତ୍ତରମୂଳକ ପ୍ରଶ୍ନ ସହ ସଂପର୍କିତ ନୁହେଁ ?
- (A) ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରେ ବ୍ୟକ୍ତି-ନିଷ୍ଠତା ରହି ନଥାଏ ।
- (B) ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଅପେକ୍ଷାକୃତ ସହଜ ଓ ସରଳ ।
- (C) ଉତ୍ତର ଲେଖିବା ଓ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନପାଇଁ ବହୁସମୟ ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ ।
- (D) ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀ ନିଜର ସ୍ଵାଧୀନ ଚିନ୍ତାଧାରା ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥାଏ ।
- 143.** ଜାତୀୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ୨୦୦୫ ଆପାରରେ ଆମରାଜ୍ୟର ଭକ୍ତ ପ୍ରାଥମିକ ଶ୍ରେଣୀଗୁଡ଼ିକର ସାମାଜିକ ବିଜ୍ଞାନ ବିଷୟରେ କେଉଁଟିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ନାହିଁ ?
- (A) ରାଜନୀତି ବିଜ୍ଞାନ
- (B) ପରିବେଶ ବିଜ୍ଞାନ
- (C) ଭୂଗୋଳ
- (D) ଇତିହାସ
- 144.** କେଉଁଟି ଭାରତର ସ୍ଵାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ?
- (A) ଅଗନ୍ଧି ବିପ୍ଳବ
- (B) ଚମାରନ୍ ଆନ୍ଦୋଳନ
- (C) ଆଇନ୍ ଅମାନ୍ୟ ଆନ୍ଦୋଳନ
- (D) ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନ

**OTET/I/15**

- 142.** Which is **not** associated with the Long Answer Type Questions ?
- (A) There is no subjectivity in assessment.
- (B) Question preparation is relatively easy and simple.
- (C) More time is required to write the answer and for its assessment.
- (D) The examinee expresses his independent thinking.
- 143.** Which is **not** included in Social Science at the Upper Primary classes of our state according to the National Curriculum Framework, 2005 ?
- (A) Political Science
- (B) Environmental Science
- (C) Geography
- (D) History
- 144.** Which was the last phase of the Indian Freedom Struggle ?
- (A) August Revolution
- (B) Champaran Movement
- (C) Civil Disobedience Movement
- (D) Non-Cooperation Movement

**145.** ସ୍ଵରାଜଦଳ କେଉଁମାନେ ଗଠନ କରିଥିଲେ ?

- (A) ପରିବର୍ତ୍ତନ ବିରୋଧ ଗୋଷ୍ଠୀ
- (B) ଉତ୍ସୁକୀୟତାବାଦୀମାନେ
- (C) ଖିଲାଫତ୍ ଗୋଷ୍ଠୀ
- (D) ପରିବର୍ତ୍ତନଗାମୀ ଗୋଷ୍ଠୀ

**146.** ଗାନ୍ଧୀଙ୍କୁ କିଏ ‘ମହାତ୍ମା’ ଉପାଧି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ?

- (A) ଲାଲା ଲଜପତ୍ ରାୟ
- (B) ସୀମାନ୍ ଗାନ୍ଧୀ
- (C) ରଙ୍ଗରଜ ସରକାର
- (D) ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ ଠାକୁର

**147.** ଅର୍ଥବିଲ୍ ସଂସଦରେ ଆଗତ ହେବା ଆଗ୍ରା କାହାର ଅନୁମତି ଆବଶ୍ୟକ ?

- (A) ଉପରାଷ୍ଟ୍ରପତି
- (B) ବାଚସ୍ପତି
- (C) ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ
- (D) ରାଷ୍ଟ୍ରପତି

**145.** Who did form the Swaraj Party ?

- (A) No-Changers
- (B) Militant Nationalists
- (C) Khilafathists
- (D) Pro-Changers

**146.** Who did confer the title ‘Mahatma’ on Gandhiji ?

- (A) Lala Lajpat Rai
- (B) Frontier Gandhi
- (C) British Government
- (D) Rabindranath Tagore

**147.** Whose prior permission is necessary before introduction of the Money Bill in the Parliament ?

- (A) Vice-President
- (B) Speaker
- (C) Prime Minister
- (D) President

**148.** ନିଜ ରାୟର ପୁନର୍ଦ୍ବିତାର କ୍ଷମତା କେଉଁ ନ୍ୟାୟାଳ୍ୟର ରହିଛି ?

- (A) ସବ୍-ଜନ୍ମ କୋର୍ଟ
- (B) ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳ୍ୟ
- (C) ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳ୍ୟ
- (D) ଜିଲ୍ଲା ଉଚ୍ଚ କୋର୍ଟ

**149.** କେଉଁ ନଦୀ ଉପତ୍ୟକା ଦ୍ୱାରା ଦକ୍ଷିଣ ଭାରତ ମାଳଭୂମି ଦୂଇ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ ହୋଇଥାଏ ?

- (A) ଯୋନ୍ମ
- (B) ମଧ୍ୟାନଦୀ
- (C) ନର୍ମଦା
- (D) ଗୋଦାବରୀ

**150.** ମୁଖ୍ୟତଃ କେଉଁ କାରକ ପାଇଁ ଦିଲ୍ଲୀର ତାପ ବ୍ୟବଧାନ ଦେବ୍ଲାଙ୍ଘ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ହୋଇଥାଏ ?

- (A) ହିମାଳ୍ୟଠାରୁ ଦୂରତା
- (B) ଅକ୍ଷାଂଶ
- (C) ଉଚ୍ଚତା
- (D) ସମୁଦ୍ରଠାରୁ ଦୂରତା

**148.** Which Court has the power to review its own judgement ?

- (A) Sub-Judge Court
- (B) Supreme Court
- (C) High Court
- (D) District Judge Court

**149.** By which river valley is the South Indian Plateau bifurcated into two segments ?

- (A) The Son
- (B) The Mahanadi
- (C) The Narmada
- (D) The Godavari

**150.** Which factor is mainly responsible for higher range of temperature at Delhi than that of Chennai ?

- (A) Distance from the Himalayas
- (B) Latitude
- (C) Altitude
- (D) Distance from the Sea

ରଫ୍ କାମପାଇଁ ସ୍ଥାନ / SPACE FOR ROUGH WORK

**SET : D**

**OTET/I/15**

**ରଫ୍ କାମପାଇଁ ସ୍ଥାନ / SPACE FOR ROUGH WORK**